

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം
— —

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ
സംഹിതാ പദ പാഠഃ (വാക്യ സംഹിത)

പഞ്ചമകാണ്ഡേ - ദ്വിതീയഃ പ്രശ്നഃ

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Table of Contents

5 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതായാം പദ പാഠേ പഞ്ചമം കാണ്ഡം . 3

5.2 പഞ്ചമകാണ്ഡേ ദിതീയഃ പ്രശ്നഃ-

ചിതൃപക്രമാഭിധാനം.....3

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം

5 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതായാം പദ പാഠേ പഞ്ചമം കാണ്ഡം

5.2 പഞ്ചമകാണ്ഡേ ദിതീയഃ പ്രശ്നഃ-ചിതുപക്രമാഭിധാനം

5.2.1.1

വിഷ്ണു॑മുഖാ॒ വൈ ദേ॒വാഃ ഛന്ദോ॑ഭിരിമാൻ ലോ॒കാൻ-ന॑പജയ
മദ്യ॑ജയൻ യദ്-വിഷ്ണു॑ക്രമാൻ ക്രമ॑തേ വിഷ്ണു॑രേവ ഭൂ॒താ
യജ॑മാനഃ ഛന്ദോ॑ഭിരിമാൻ ലോ॒കാൻ-ന॑പജയമഭി ജയതി
വിഷ്ണോഃ॑ ക്രമോ॑ഽസ്യ-ഭിമാതിഹേ॒ത്യാഹ ഗായ॑ത്രി വൈ
പൃ॒ഥി॒വീ ത്രൈ॑ഷ്ടുഭമന്തരിക്ഷം ജാഗ॑തീ ദൃഢാ॑നൃഷ്ടുഭീർ
ദിശഃ॑ ഛന്ദോ॑ഭിരേവേമാൻ ലോ॒കാൻ യഥാ॑ പൂർവമഭി ജയതി
പ്ര॒ജാപ॑തിരഗ്നിമസൃജത സോ॑ഽസ്മാമ് സൃ॒ഷ്ടഃ - [ ] 1

5.2.1.1 - Padam

വിഷ്ണു॑മുഖാ ഇതി വിഷ്ണു॑ - മുഖാഃ । വൈ । ദേ॒വാഃ ।
ഛന്ദോ॑ഭിരിതി ഛന്ദഃ - ഭിഃ । ഇമാൻ । ലോ॒കാൻ ।
അന॑പജയമിത്യനപ - ജയം । അഭി॑തി । അജ॑യന് । യത് ।
വിഷ്ണു॑ക്രമാനിതി വിഷ്ണു॑-ക്രമാൻ । ക്രമ॑തേ । വിഷ്ണുഃ॑ । ഏ॒വ ।

ഭൂതാ | യജമാനഃ | ഛന്ദോദിരിതി ഛന്ദഃ - ഭിഃ | ഇമാൻ |
 ലോകാൻ | അനപജയമിത്യനപ-ജയം | അഭിതി | ജയതി |
 വിഷ്ണോഃ | ക്രമഃ | അസി | അഭിമാതിഹേത്യഭിമാതി - ഹാ |
 ഇതി | ആഹ | ഗായത്രീ | വൈ | പൃഥിവീ | ത്രൈശ്ചുഭം |
 അന്തരിക്ഷം | ജാഗതീ | ദ്യൗഃ | ആനുഷ്ടുഭിരിത്യാനു -
 സ്തുഭിഃ | ദിശഃ | ഛന്ദോദിരിതി ഛന്ദഃ-ഭിഃ | ഏവ | ഇമാൻ |
 ലോകാൻ | യഥാപൂർവമിതി യഥാ - പൂർവം | അഭിതി |
 ജയതി | പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ | അഗ്നിം |
 അസൃജത | സഃ | അസ്മാത് | സൃഷ്ടഃ | 1 (50)

5.2.1.2

പരാഞ്ചൈ തമേതയാ ധന്വന്തരക്രന്തിതി തയാ വൈ
 സോഽഗ്നേഃ പ്രിയം ധാമാഽവാരുന്ധ യദേതാമന്യാഹാ-
 ഗ്നേരേവൈതയാ പ്രിയം ധാമാഽവ രുന്ധ ഹൗശ്വരോ വാ
 ഏഷ പരാങ് പ്രദപോ യോ വിഷ്ണുക്രമാൻ ക്രമതേ
 ചതസ്യഭിരാ വർത്തതേ ചത്വാരി ഛന്ദാപ്സി ഛന്ദാപ്സി ഖലു
 വാ അഗ്നേഃ പ്രിയാ തനുഃ പ്രിയാമേവാസ്യ തനുവമഭി-[ ] 2

5.2.1.2 - Padam

പരാങ് | ഐത് | തം | ഏതയാ | അനിതി | ഐത് |
 അക്രന്ത് | ഇതി | തയാ | വൈ | സഃ | അഗ്നേഃ | പ്രിയം |
 ധാമ | അവേതി | അരുന്ധ | യത് | ഏതാം | അന്യാഹേത്യനു -
 ആഹ | അഗ്നേഃ | ഏവ | ഏതയാ | പ്രിയം | ധാമ | അവേതി |
 രുന്ധേ | ഇൗശ്വരഃ | വൈ | ഏഷഃ | പരാങ് | പ്രദഘ ഇതി
 പ്ര - ദഘഃ | യഃ | വിഷ്ണുക്രമാനിതി വിഷ്ണു - ക്രമാൻ |
 ക്രമതേ | ചതസ്യഭിരിതി ചതസ്യ - ഭിഃ | ഏതി | വർത്തതേ |
 ചതാരി | ഛന്ദാച്സി | ഛന്ദാച്സി | ഖലു | വൈ | അഗ്നേഃ |
 പ്രിയാ | തനുഃ | പ്രിയാം | ഏവ | അസ്യ | തനുവം |
 അഭീതി | 2 (50)

5.2.1.3

പര്യാവർത്തതേ ദക്ഷിണാ പര്യാവർത്തതേ സ്വമേവ
 വീര്യമനു പര്യാവർത്തതേ തസ്മാദ്-ദക്ഷിണോഽർധ
 ആത്മനോ വീരയാവത്തരോഽഥോ ആദിത്യസൈ
 വാഽഽവൃതമനു പര്യാവർത്തതേ ശൂനഃ ശേപമാജീഗർത്തിം
 വരുണോ ഽഗൃഹ്ണാഥ് സ ഏതാം വാരുണീമപശ്യത് തയാ
 വൈ സ ആത്മാനം വരുണപാശാദമുഞ്ചദ്-വരുണോ വാ

ഏതം ഗൃഹ്ണാതി യ ഉഖാം പ്രതിമുഞ്ചത ഉദുത്തമം
 വരുണപാശ-മസ്മദിത്യഹാ-ss*ത്മാനമേവൈതയാ- [ ] 3

5.2.1.3 - Padam

പര്യാവർത്ത ഇതി പരി - ആവർത്തതേ । ദക്ഷിണാ ।
 പര്യാവർത്ത ഇതി പരി-ആവർത്തതേ । സ്വം । ഏവ । വീര്യം ।
 അനഗിതി । പര്യാവർത്ത ഇതി പരി-ആവർത്തതേ । തസ്മാത് ।
 ദക്ഷിണഃ । അർധഃ । ആത്മനഃ । വീര്യാവത്തര ഇതി
 വീര്യാവത് - തരഃ । അഥോ ഇതി । ആദിത്യസ്യ ।
 ഏവ । ആവൃതമിത്യാ - വൃതം । അനഗിതി । പര്യാവർത്ത
 ഇതി പരി - ആവർത്തതേ । ശൂനഃ ശേപം । ആജീഗർത്തിം ।
 വരുണഃ । അഗൃഹ്ണാത് । സഃ । ഏതാം । വാരുണീം ।
 അപശ്യത് । തയാ । വൈ । സഃ । ആത്മാനം ।
 വരുണപാശാദിതി വരുണ - പാശാത് । അമുഞ്ചത് ।
 വരുണഃ । വൈ । ഏതം । ഗൃഹ്ണാതി । യഃ । ഉഖാം ।
 പ്രതിമുഞ്ചത ഇതി പ്രതി-മുഞ്ചതേ । ഉദിതി ।
 ഉത്തമമിത്യുത് - തമം । വരുണ । പാശം । അസ്മത് । ഇതി ।
 ആഹ । ആത്മാനം । ഏവ । ഏതയാ । 3 (50)

5.2.1.4

വരുണപാശാൻ മുഞ്ചത്യാ ത്വാഽഹാർഷമിത്യാഹാഽഽഹേന്യൻ
 ഹർതി ധ്രുവസ്തിഷ്ഠാ ഽവിചാചലിരിത്യാഹ പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ
 വിശ്വസ്താ സർവാ വാഞ്ഛന്തിത്യാഹ വിശൈശൈവനൻ
 സമർധയത്യസ്മിൻ രാശ്രമധി ശ്രയേത്യാഹ രാശ്രമേവാസ്മിൻ
 ധ്രുവമകർയം കായേത രാശ്രസ്യ സ്യാദിതി തം
 മനസാ ധ്യായേദ്-രാശ്രമേവ ഭവത്യ- [ ] 4

5.2.1.4 - Padam

വരുണപാശാദിതി വരുണ - പാശാത് । മുഞ്ചതി । ഏതി ।
 ത്വാ । അഹാർഷം । ഇതി । ആഹ । ഏതി । ഹി । ഏനം ।
 ഹർതി । ധ്രുവഃ । തിഷ്ഠ । അവിചാചലിരിത്യവി - ചാചലിഃ ।
 ഇതി । ആഹ । പ്രതിഷ്ഠിത്യാ ഇതി പ്രതി - സ്ഥിത്യൈ ।
 വിശ്വഃ । ത്വാ । സർവാഃ । വാഞ്ഛന്തു । ഇതി । ആഹ । വിശാ ।
 ഏവ । ഏനം । സമിതി । അർധയതി । അസ്മിൻ । രാശ്രം ।
 അധീതി । ശ്രയ । ഇതി । ആഹ । രാശ്രം । ഏവ ।
 അസ്മിൻ । ധ്രുവം । അകഃ । യം । കായേത । രാശ്രം ।
 സ്യാത് । ഇതി । തം । മനസാ । ധ്യായേത് । രാശ്രം ।
 ഏവ । ഭവതി । 4 (50)

5.2.1.5

-ഘ്രേ ബൃഹന്നുഷസാമൃദ്ധോ അസ്ഥാദിത്യാഹാ
 ട്രഗ്രമേവൈനച്ഛ് സമാനാനാം കരോതി നിർജഗ്മിവാൻ
 തമസ ഇത്യാഹ തമ ഏവാസ്മാദപ ഹന്തി ജ്യോതിഷാ
 ട്രഗാദിത്യാഹ ജ്യോതിരേവാസ്മിൻ ദധാതി ചതസ്യഭിഃ
 സാദയതി ചതാരി ചന്ദാച്ഛി ചന്ദോദിരേവാട-
 തിച്ഛന്ദസോത്തമയാ വർഷ വാ ഏഷാ ചന്ദസാം
 യദതിച്ഛന്ദാ വർഷൈവൈനച്ഛ് സമാനാനാം കരോതി
 സദതി- [ ] 5

5.2.1.5 - Padam

അഘ്രേ | ബൃഹന്ന് | ഉഷസാം | ഊർധ്വഃ | അസ്ഥാത് |
 ഇതി | ആഹ | അഗ്രം | ഏവ | ഏനം | സമാനാനാം |
 കരോതി | നിർജഗ്മിവാനിതി നിഃ - ജഗ്മിവാൻ | തമസഃ |
 ഇതി | ആഹ | തമഃ | ഏവ | അസ്മാത് | അപേതി | ഹന്തി |
 ജ്യോതിഷാ | ഏതി | അഗാത് | ഇതി | ആഹ | ജ്യോതിഃ |
 ഏവ | അസ്മിൻ | ദധാതി | ചതസ്യഭിരിതി ചതസ്യ - ഭിഃ |
 സാദയതി | ചതാരി | ചന്ദാച്ഛി | ചന്ദോദിരിതി
 ചന്ദഃ - ഭിഃ | ഏവ | അതിച്ഛന്ദസേത്യതി - ചന്ദസാ |

ഉത്തമയേത്യുത് - തമയാ | വർഷ | വൈ | ഏഷാ |
 ഛന്ദസാം | യത് | അതിച്ഛന്ദാ ഇത്യതി - ഛന്ദഃ | വർഷ |
 ഏവ | ഏനം | സമാനാനാം | കരോതി |
 സദാതീതി സത് - വതീ | 5 (50)

5.2.1.6

ഭവതി സത്തമേവൈനം ഗമയതി വാമ്സപ്രേണോപ-
 തിഷ്ഠത ഏതേന വൈ വമ്സപ്രീർ ഭാലന്ദനോഽഗേഃ പ്രിയം
 ധാമാ ടവാടരുന്ധാ ടഗേരേവൈതേന പ്രിയം ധാമാടവ രൂന്ധ
 ഏകാദശം ഭവത്യേകധൈവ യജമാനേ വീര്യം ദധാതി
 സ്തോമേന വൈ ദേവാ അസ്മിൻ ലോക ആർധ്വവൻ
 ഛന്ദോഭിരമുഷിൻമ സ്തോമസ്യേവ ഖലു വാ ഏതദ്-രൂപം
 യദ്-വാമ്സപ്രം യദ്-വാമ്സപ്രേണോപതിഷ്ഠത- [ ] 6

5.2.1.6 - Padam

ഭവതി | സത്തമിതി സത്-താം | ഏവ | ഏനം | ഗമയതി |
 വാമ്സപ്രേണേതി വാമ്സ - പ്രേണ | ഉപേതി | തിഷ്ഠതേ |
 ഏതേന | വൈ | വമ്സപ്രീരിതി വമ്സ-പ്രീഃ | ഭാലന്ദനഃ |
 അഗേഃ | പ്രിയം | ധാമ | അവേതി | അരുന്ധ | അഗേഃ |
 ഏവ | ഏതേന | പ്രിയം | ധാമ | അവേതി | രൂന്ധേ |

ഏകാദശം | ദവതി | ഏകധേത്യേക - ധാ | ഏവ |
 യജമാനേ | വീര്യം | ദധാതി | സ്തോമേന | വൈ |
 ദേവാഃ | അസ്മിൻ | ലോകേ | ആർധ്വവൻ | ഛന്ദോഭിരിതി
 ഛന്ദഃ - ഭിഃ | അമൃഷിൻ | സ്തോമസ്യ | ഇവ | ഖലു | വൈ |
 ഏതത് | രൂപം | യത് | വാമ്സപ്രമിതി വാമ്സ - പ്രം |
 യത് | വാമ്സപ്രേണേതി വാമ്സ - പ്രേണ് |

ഉപതിഷ്ഠത ഇത്യുപ - തിഷ്ഠതേ | 6 (50)

5.2.1.7

ഇമമേവ തേന ലോകമഭി ജയതി യദ്-വിഷ്ണുക്രമാൻ ക്രമതേ
 ഛമമേവ തൈർലോകമഭി ജയതി പൂർവ്വേദ്യഃ
 പ്രക്രാമത്യുത്തരേദ്യുരൂപ തിഷ്ഠതേ തസ്മാദ്-യോഗേ
 ഛന്യാസാം പ്രജാനാം മനഃ ക്ഷേമേഛന്യാസാം തസ്മാദ്-
 യായാവരഃ ക്ഷേമ്യസ്യേശേ തസ്മാദ്-യായാവരഃ
 ക്ഷേമ്യമധുവസ്യതി മുഷ്ടീ കരോതി വാചം യച്ഛതി
 യജ്ഞസ്യ ധൃതൈ | 7

5.2.1.7 - Padam

ഇമം | ഏവ | തേന | ലോകം | അഭിതി | ജയതി | യത് |
 വിഷ്ണുക്രമാനിതി വിഷ്ണു-ക്രമാൻ | ക്രമതേ | അമൃം | ഏവ |

തൈഃ | ലോകം | അഭീതി | ജയതി | പൂർവേദ്യഃ | പ്രേതി |
 ക്രാമതി | ഉത്തരേദ്യഃ | ഉപേതി | തിഷ്ഠതേ | തസ്മാത് |
 യോഗേ | അന്യാസാം | പ്രജാനാമിതി പ്ര - ജാനാം | മനഃ |
 ക്ഷേമേ | അന്യാസാം | തസ്മാത് | യായാവരഃ | ക്ഷേമ്യസ്യ |
 ഈശേ | തസ്മാത് | യായാവരഃ | ക്ഷേമ്യം |
 അധ്യവസ്യതീത്യധി - അവസ്യതി | മുഷ്ടീ ഇതി |
 കരോതി | വാചം | യച്ഛതി | യജ്ഞസ്യ | ധൃതൈ | 7 (42)
 (സ്യഷ്ടോഽ - (1)ഭ്യേ - തയാ - ഭവതി-സദാത്യ-പതിഷ്ഠതേ
 - ദിചത്യാരിശ്ശച്ച) (A1)

5.2.2.1

അന്നപതേന്നസ്യ നോ ദേഹീത്യാഹാ-ഗ്നിർവാ അന്നപതിഃ
 സ ഏവാസ്മാ അന്നം പ്രയച്ഛത്യനമീവസ്യ ശുഷിണ
 ഇത്യാഹാ-യക്ഷ്മസ്യേതി വാവൈതദാഹ പ്ര പ്രദാതാർ
 താരിഷ ഊർജം നോ ധേഹി ദിപദേ ചതുഷ്പദ ഇത്യാഹാ
 ss*ശിഷ്മേവൈതാമാ ശാസ്ത ഉദു ത്വാ വിശേ ദേവാ ഇത്യാഹ
 പ്രാണാ വൈ വിശേ ദേവാഃ- [ ] 8

5.2.2.1 - Padam

അന്നപത ഇത്യന്ന - പതേ | അന്നസ്യ | നഃ | ദേഹി | ഇതി |
 ആഹ | അഗ്നിഃ | വൈ | അന്നപതിരിത്യന്ന - പതിഃ | സഃ |
 ഏവ | അസൈ | അന്നം | പ്രേതി | യച്ഛതി | അനമീവസ്യ |
 ശുഷ്ണിഃ | ഇതി | ആഹ | അയക്ഷ്മസ്യ | ഇതി | വാവ |
 ഏതത് | ആഹ | പ്രേതി | പ്രദാതാരമിതി പ്ര - ദാതാരം |
 താരിഷഃ | ഊർജം | നഃ | യേഹി | ദിപദ ഇതി ദി - പദേ |
 ചതുഷ്പദ ഇതി ചതുഃ - പദേ | ഇതി | ആഹ |
 ആശിഷ്മിത്യാ - ശിഷം | ഏവ | ഏതാം | ഏതി | ശാസ്തേ |
 ഉദിതി | ഉ | ത്വാ | വിശേ | ദേവാഃ | ഇതി | ആഹ |
 പ്രാണാ ഇതി പ്ര - അനാഃ | വൈ | വിശേ | ദേവാഃ | **8 (50)**

5.2.2.2

പ്രാണൈരേവൈനമുദ്യച്ഛതേ ഽഗേ ദർന്തു ചിത്തിദിരിത്യാഹ
 യസ്മാ ഏവൈനം ചിത്തായോദ്യച്ഛതേ തേനൈവൈനം
 സമർധയതി ചതസ്യദിരാ സാദയതി ചത്വാരി ഛന്ദാഽസി
 ഛന്ദാദിരേവാ-തിച്ഛന്ദസോത്തമയാ വർഷ വാ ഏഷാ
 ഛന്ദസാം യദതിച്ഛന്ദാ വർഷൈവൈനം സമാനാനാം

കരോതി സദാതീ ഭവതി സത്തമേവൈനം ഗമയതി
പ്രേദഗേ ജ്യോതിഷാൻ- [ ] 9

5.2.2.2 - Padam

പ്രാണൈരിതി പ്ര - അനൈഃ । ഏവ । ഏനം । ഉദിതി ।
യച്ഛതേ । അഗേ । ഭർത്തു । ചിത്തിഭിരിതി ചിത്തി - ഭിഃ ।
ഇതി । ആഹ । യസ്മൈ । ഏവ । ഏനം । ചിത്തായ । ഉദ്യച്ഛത
ഇത്യുത് - യച്ഛതേ । തേന । ഏവ । ഏനം । സമിതി ।
അർധയതി । ചതസ്യഭിരിതി ചതസ്യ - ഭിഃ । ഏതി ।
സാദയതി । ചതാരി । ഛന്ദാഽസി । ഛന്ദോഭിരിതി ഛന്ദഃ -
ഭിഃ । ഏവ । അതിച്ഛന്ദസേത്യതി-ഛന്ദസാ । ഉത്തമയേത്യുത്
- തമയാ । വർഷ്മ । വൈ । ഏഷാ । ഛന്ദസാം । യത് ।
അതിച്ഛന്ദാ ഇത്യതി - ഛന്ദഃ । വർഷ്മ । ഏവ । ഏനം ।
സമാനാനാം । കരോതി । സദാതീതി സത്-വതീ । ഭവതി ।
സത്തമിതി സത്-ത്വം । ഏവ । ഏനം । ഗമയതി । പ്രേതി ।
ഇത് । അഗേ । ജ്യോതിഷാൻ । 9 (50)

5.2.2.3

യാഹീത്യാഹ ജ്യോതിരേവാസ്മിൻ ദധാതി തനുവാ വാ
ഏഷ ഹിനസ്തി യച്ഛ ഹിനസ്തി മാ ഹിച്ഛസീസ്തനുവാ

പ്രജാ ഇത്യാഹ പ്രജാഭ്യ ഏവൈനച് ശമയതി രക്ഷാച്സി
 വാ ഏതദ്-യജ്ഞച് സചന്തേ യദന ഉമ്സർജ -
 ത്യക്രന്ദിത്യന്യാഹ രക്ഷസാമപഹത്യാ അനസാ വഹൻ-
 ത്യപചിതി-മേവാസ്മിൻ ദധാതി തസ്മാദനസ്വീ ച
 രമീ ചാതിമീനാ-മപചിതതമാ -[ ] 10

5.2.2.3 - Padam

യാഹി । ഇതി । ആഹ । ജ്യോതിഃ । ഏവ । അസ്മിൻ ।
 ദധാതി । തനുവാ । വൈ । ഏഷഃ । ഹിനസ്തി । യം ।
 ഹിനസ്തി । മാ । ഹിച്സീഃ । തനുവാ । പ്രജാ ഇതി
 പ്ര - ജാഃ । ഇതി । ആഹ । പ്രജാഭ്യ ഇതി പ്ര - ജാഭ്യഃ ।
 ഏവ । ഏനം । ശമയതി । രക്ഷാച്സി । വൈ । ഏതത് ।
 യജ്ഞം । സചന്തേ । യത് । അനഃ । ഉമ്സർജതീത്യുത് -
 സർജതി । അക്രന്ദ് । ഇതി । അനഗിതി । ആഹ ।
 രക്ഷസാം । അപഹത്യാ ഇത്യപ - ഹതൈ । അനസാ ।
 വഹന്തി । അപചിതിമിത്യപ - ചിതിം । ഏവ । അസ്മിൻ ।
 ദധാതി । തസ്മാത് । അനസ്വീ । ച । രമീ । ച । അതിമീനാം ।
 അപചിതതമാവിത്യപചിത - തമാഃ । 10 (50)

5.2.2.4

വപചിതിമാൻ ഭവതി യ ഏവം വേദ സമിധാഗ്നിം
 ദുവസ്യതേതി ഏതാനുഷിക്താമവസിതേ സമിധമാ
 ദധാതി യമാഗ്നിമയ ആഗതായ സർപിഷ്ഠാതിമ്യം
 ക്രിയതേ താദൃഗേവ തദ്-ഗായത്രിയാ ബ്രാഹ്മണസ്യ
 ഗായത്രോ ഹി ബ്രാഹ്മണസ്മിഷ്ടുഭാ രാജന്യസ്യ ത്രൈഷ്ടുഭോ
 ഹി രാജന്യോ ഽഹ്നു ദസ്യ പ്ര വേശയത്യഹ്നുയോനിർവാ
 അഗ്നിഃ സ്വാമേവൈനം യോനിം ഗമയതി തിസൃഭിഃ
 പ്രവേശയതി ത്രിവൃഭാ - [ ] 11

5.2.2.4 - Padam

അപചിതിമാനിത്യപചിതി - മാൻ । ഭവതി । യഃ । ഏവം ।
 വേദ । സമിധേതി സം-ഇധാ । അഗ്നിം । ദുവസ്യത । ഇതി ।
 ഏതാനുഷിക്താമിതി ഏത - അനുഷിക്താം ।
 അവസിത ഇത്യവ - സിതേ । സമിധമിതി സം - ഇധം ।
 ഏതി । ദധാതി । യമാ । അഗ്നിമയേ । ആഗതായേത്യാ -
 ഗതായ । സർപിഷ്ഠത് । ആതിമ്യം । ക്രിയതേ । താദൃക് ।
 ഏവ । തത് । ഗായത്രിയാ । ബ്രാഹ്മണസ്യ । ഗായത്രഃ । ഹി ।
 ബ്രാഹ്മണഃ । ത്രിഷ്ടുഭാ । രാജന്യസ്യ । ത്രൈഷ്ടുഭഃ । ഹി ।

രാജന്യഃ | അഹ്ണിത്യപ് - സു | ഭസ്മ | പ്രേതി | വേശയതി |
 അഹ്ണയോനിരിതിയഹ്ണ-യോനിഃ | വൈ | അഗ്നിഃ | സ്വാം |
 ഏവ | ഏനം | യോനിം | ഗമയതി | തിസ്യഭിരിതി
 തിസ്യ - ഭിഃ | പ്രേതി | വേശയതി | ത്രിവൃദിതി
 ത്രി - വൃത് | വൈ | 11 (50)

5.2.2.5

അഗ്നിർ യാവാന്നേവാഽഗ്നിസ്തം പ്രതിഷ്ഠാം ഗമയതി പരാ വാ
 ഏഷോഽഗ്നിം വപതി യോഽഹ്ണ ഭസ്മ പ്രവേശയതി
 ജ്യോതിഷ്ഠതീഭ്യാ-മവ ദധാതി ജ്യോതിരേവാഽസ്മിൻ ദധാതി
 ദാഭ്യാം പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ പരാ വാ ഏഷ പ്രജാം പശൂൻ
 വപതി യോഽഹ്ണ ഭസ്മ പ്രവേശയതി പുനരുർജാ സഹ
 രയേതി പുനരുദൈതി പ്രജാമേവ പശൂനാത്മൻ ധത്തേ
 പുനസ്ത്വാഽഽദിത്യാ- [ ] 12

5.2.2.5 - Padam

അഗ്നിഃ | യാവാൻ | ഏവ | അഗ്നിഃ | തം | പ്രതിഷ്ഠാമിതി
 പ്രതി-സ്ഥാം | ഗമയതി | പരേതി | വൈ | ഏഷഃ | അഗ്നിം |
 വപതി | യഃ | അഹ്ണിത്യപ് - സു | ഭസ്മ | പ്രവേശയതീതി
 പ്ര - വേശയതി | ജ്യോതിഷ്ഠതീഭ്യാം | അവേതി | ദധാതി |

ജ്യോതിഃ | ഏവ | അസ്മിൻ | ദധാതി | ദധാദ്യാം |
 പ്രതിഷ്ഠിത്യാ ഇതി പ്രതി - സ്ഥിത്യൈ | പരേതി | വൈ |
 ഏഷഃ | പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം | പശൂൻ | വപതി | യഃ |
 അഹ്ണിത്യപ്-സു | ദസ്മ | പ്രവേശയതീതി പ്ര - വേശയതി |
 പുനഃ | ഊർജാ | സഹ | രയ്യാ | ഇതി | പുനഃ | ഉദൈതീത്യുത്
 - ഐതി | പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം | ഏവ | പശൂൻ | ആത്മൻ |
 ധത്തേ | പുനഃ | ത്യാ | ആദിത്യാഃ | **12 (50)**

5.2.2.6

രുദ്രാ വസവഃ സമിന്ധതാ-മിത്യാഹൈതാ വാ ഏതം
 ദേവതാ അഗ്രേ സമൈന്ധത താദീരേവൈനഃ സമിന്ധേ
 ബോധാ സ ബോധീത്യുപ തിഷ്ഠതേ ബോധയത്യേവൈനം
 തസ്മാഥ് സുപ്താ പ്രജാഃ പ്രബുധന്തേ യഥാസ്ഥാനമുപ
 തിഷ്ഠതേ തസ്മാദ്-യഥാസ്ഥാനം പശവഃ പുനരേത്യോപ
 തിഷ്ഠന്തേ | **13**

5.2.2.6 - Padam

രുദ്രാഃ | വസവഃ | സമിതി | ഇന്ധതാം | ഇതി | ആഹ |
 ഏതാഃ | വൈ | ഏതം | ദേവതാഃ | അഗ്രേ | സമിതി |
 ഐന്ധത | താദീഃ | ഏവ | ഏനം | സമിതി | ഇന്ധേ |

ബോധ॑ । സഃ । ബോധി॑ । ഇതി॑ । ഉപേതി॑ । തിഷ്ഠതേ॑ ।
 ബോധയതി॑ । ഏവ॑ । ഏനം॑ । തസ്മാത്॑ । സുപ്താ॑ । പ്രജാ
 ഇതി॑ പ്ര - ജാഃ । പ്രേതി॑ । ബുധ്യന്തേ॑ । യമാസ്ഥാനമിതി॑
 യമാ - സ്ഥാനം॑ । ഉപേതി॑ । തിഷ്ഠതേ॑ । തസ്മാത്॑ ।
 യമാസ്ഥാനമിതി॑ യമാ - സ്ഥാനം॑ । പശവഃ॑ । പുനഃ॑ ।
 ഏത്യേത്യാ॑ - ഇത്യ॑ । ഉപേതി॑ । തിഷ്ഠന്തേ॑ । 13 (42)

(വൈ വിശ്വേ ദേവാ - ജ്യോതിഷാ - നപ്ചിതതമൗ -
 ത്രിവൃദ്ധാ - ആദിത്യാ - ദിചത്വാരിശ്ശു) (A2)

5.2.3.1

യാവതി॑ വൈ പൃഥ്വിവീ॑ തസ്യൈ॑ യമ ആധിപത്യം॑
 പരീ॑യായ യോ വൈ യമം ദേവയജ്ഞമസ്യ॑ അനിർയാച്യ॑
 ഹിം ചി॑നുതേ യമാധൈനഃ॑ സ ചി॑നുതേഽപേതേ-
 ത്യധ്യവ॑സായയതി॑ യമമേവ ദേവയജ്ഞമസ്യൈ॑
 നിർയാച്യ॑ഃ ഹിം ചി॑നുത ഇഷ്ടഗ്രേണ॑ വാ അസ്യ॑
 അനാമൃ॑തമി-ച്ഛന്തോ॑ നാവി॑ന്ദൻ തേ ദേവാ॑ ഏതദ് യജു-
 രപശ്യ॑-നപേതേതി॑ യദേതേനാ॑-ധ്യവ॑സായയത്യ- [ ] 14

5.2.3.1 - Padam

யாவதீ | வை | பூமிவீ | தஸை | யம: |
 ஆயிபத்யமித்யாயி-பத்யம் | பரிதி | இயாய | ய: | வை |
 யம் | தேவயஜ்நமிதி தேவ - யஜ்நம் | அஸ்யா: |
 அநிர்யாபேத்யுநி:-யாப்ய | அஹிம் | சினுதே | யமாய |
 ஸ்நம் | ச: | சினுதே | அபேதி | இத | இதி |
 அய்யவஸாயயதீத்யாயி - அவஸாயயதி | யம் | ஸ்வ |
 தேவயஜ்நமிதி தேவ - யஜ்நம் | அஸை | நிர்யாபேதி
 நி: - யாப்ய | ஆத்மநே | அஹிம் | சினுதே |
 இஷ்யஸேநேதீஷு - அஸேந | வை | அஸ்யா: |
 அநாம்யுதமித்யுநா-ம்யுதம் | இச்சுந: | ந | அவிநந் | தே |
 தேவா: | ஸுதத் | யஜு: | அபஸ்யுந் | அபேதி | இத |
 இதி | யத் | ஸுதேந |

அய்யவஸாயயதீத்யாயி - அவஸாயயதி | 14 (50)

5.2.3.2

-நாம்யுத ஸ்வாஹிம் சினுத உய்நி யதேவாஸ்யா அமேயம்
 தப ஹந்த்யபேத்யுநி: சாஸ்தே சிகிதா நி
 வபதேத்யுதபா அஸேந வைஸ்யாநஸ்ய ரூபத் ரூபேநைவ

വൈശ്യാനരമവ രുന്ധ ഊഷാൻ നിവപതി പുഷ്ടിർവാ ഏഷാ
 പ്രജനനം യദുഷാഃ പുഷ്ട്യാമേവ പ്രജനനേഗ്നിം ചിനുതേമോ
 സംജ്ഞാന ഏവ സംജ്ഞാനം ഹേതത് - [ ] 15

5.2.3.2 - Padam

അനാമൃത ഇത്യനാ - മൃതേ | ഏവ | അഗ്നിം | ചിനുതേ |
 ഉദിതി | ഹന്തി | യത് | ഏവ | അസ്യാഃ | അമേധ്യം | തത് |
 അപേതി | ഹന്തി | അപഃ | അവേതി | ഉക്ഷതി | ശാന്തൈഃ |
 സിക്താഃ | നീതി | വപതി | ഏതത് | വൈ | അഗ്നേഃ |
 വൈശ്യാനരസ്യ | രൂപം | രൂപേണ | ഏവ | വൈശ്യാനരം |
 അവേതി | രുന്ധേ | ഊഷാൻ | നീതി | വപതി | പുഷ്ടിഃ |
 വൈ | ഏഷാ | പ്രജനനമിതി പ്ര-ജനനം | യത് | ഊഷാഃ |
 പുഷ്ട്യാം | ഏവ | പ്രജനന ഇതി പ്ര - ജനനേ | അഗ്നിം |
 ചിനുതേ | അമോ ഇതി | സംജ്ഞാന ഇതി
 സം - ജ്ഞാനേ | ഏവ | സംജ്ഞാനമിതി സം-ജ്ഞാനം |
 ഹി | ഏതത് | 15 (50)

5.2.3.3

പശൂനാം യദുഷാ ദ്യാവാപൃഥിവീ സഹാസ്താം തേ വിധതീ
 അബ്രൂതാമസ്മൈവ ന സഹ യജ്ഞിയമിതി യദമുഷ്ടാ

യജ്ഞിയമാസീത് തദസ്യാമദധാത് ത ഊഷാ അഭവൻ
 യദസ്യ യജ്ഞിയമാസീത് തദമുഷ്ടാമദധാത് തദദശ്വന്ദ്രമസി
 കൃഷ്ണമുഷാൻ നിവപന്നദോ ധ്യായേദ് ദ്യാവാപൃഥിവ്യോരേവ
 യജ്ഞിയേഗ്നിം ചിനുതേ ധേയ് സോ അഗ്നിരിതി
 വിശ്വാമിത്രസ്യ - [ ] 16

5.2.3.3 - Padam

പശൂനാം । യത് । ഊഷാഃ । ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി ദ്യാവാ -
 പൃഥിവീ । സഹ । ആസ്താം । തേ ഇതി । വിയതീ ഇതി
 വി - യതീ । അബ്രൂതാം । അസ്തു । ഏവ । നൗ । സഹ ।
 യജ്ഞിയം । ഇതി । യത് । അമുഷ്ടാഃ । യജ്ഞിയം ।
 ആസീത് । തത് । അസ്യാം । അദധാത് । തേ । ഊഷാഃ ।
 അഭവൻ । യത് । അസ്യാഃ । യജ്ഞിയം । ആസീത് । തത് ।
 അമുഷ്ടാം । അദധാത് । തത് । അദഃ । ചന്ദ്രമസി । കൃഷ്ണം ।
 ഊഷാൻ । നിവപന്നിതി നി - വപൻ । അദഃ । ധ്യായേത് ।
 ദ്യാവാപൃഥിവ്യോരിതി ദ്യാവാ - പൃഥിവ്യോഃ । ഏവ ।
 യജ്ഞിയേ । അഗ്നിം । ചിനുതേ । അയം । സഃ । അഗ്നിഃ ।
 ഇതി । വിശ്വാമിത്രസ്യേതി വിശ്വ - മിത്രസ്യ । 16 (50)

5.2.3.4

സൂക്തം ഭവത്യേതേന വൈ വിശ്വാമിത്രോഽഗ്നേഃ പ്രിയം
 ധാമാ ഽവാരുന്ധാഗ്നേ-രേവൈതേന പ്രിയം ധാമാവ് രുന്ധേ
 ഛന്ദോഭിർ വൈ ദേവാഃ സുവർഗം ലോകമായൻ ചതസ്രഃ
 പ്രാചീരുപ ദധാതി ചത്വാരീ ഛന്ദാച്ഛി ഛന്ദോഭിരേവ തദ്-
 യജമാനഃ സുവർഗം ലോകമേതി തേഷാച്ഛി സുവർഗം
 ലോകം യതാം ദിശഃ സമവ്ശീയന്ത തേ ദേവ പുരസ്താഥ്
 സമീചീ ഉപാദധത ദേവ - [ ] 17

5.2.3.4 - Padam

സൂക്തമിതി സു - ഉക്തം । ഭവതി । ഏതേന । വൈ ।
 വിശ്വാമിത്ര ഇതി വിശ്വ - മിത്രഃ । അഗ്നേഃ । പ്രിയം । ധാമ ।
 അവേതി । അരുന്ധ । അഗ്നേഃ । ഏവ । ഏതേന । പ്രിയം ।
 ധാമ । അവേതി । രുന്ധേ । ഛന്ദോഭിരിതി ഛന്ദഃ-ഭിഃ । വൈ ।
 ദേവാഃ । സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം । ലോകം ।
 ആയന് । ചതസ്രഃ । പ്രാചീഃ । ഉപേതി । ദധാതി । ചത്വാരീ ।
 ഛന്ദാച്ഛി । ഛന്ദോഭിരിതി ഛന്ദഃ - ഭിഃ । ഏവ । തത് ।
 യജമാനഃ । സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം । ലോകം । ഏതി ।
 തേഷാം । സുവർഗമിതി സുവഃ - ഗം । ലോകം । യതാം ।

ദിശഃ | സമിതി | അപ്സീയന്ത | തേ | ദേ ഇതി | പുരസ്താത് |
സമീചീ ഇതി | ഉപേതി | അദധത | ദേ ഇതി | 17 (50)

5.2.3.5

പശ്ചാഥ് സമീചീ താദിർവൈ തേദിശോഽദൃച്ഛന് യദേ
പുരസ്താഥ് സമീചീ ഉപദധതി ദേ പശ്ചാഥ് സമീചീ
ദിശാം വിധൃത്യാ അഥോ പശവോ വൈ ഛന്ദാഽസി
പശുനേവാസ്മൈ സമീചോ ദധാത്യഷ്ടാവുപ ദധാത്യഷ്ടാക്ഷരാ
ഗായത്രീ ഗായത്രോഽഗ്നിർ യാവാന്നേവാഗ്നിസ്തം ചിനുതേ
ഽഷ്ടാവുപ ദധാത്യഷ്ടാക്ഷരാ ഗായത്രീ ഗായത്രീ സുവർഗം
ഘോകമഞ്ജസാ വേദ സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ - [ ] 18

5.2.3.5 - Padam

പശ്ചാത് | സമീചീ ഇതി | താദിഃ | വൈ | തേ | ദിശഃ |
അദൃച്ഛന് | യത് | ദേ ഇതി | പുരസ്താത് | സമീചീ ഇതി |
ഉപദധതീത്യുപ - ദധതി | ദേ ഇതി | പശ്ചാത് | സമീചീ
ഇതി | ദിശാം | വിധൃത്യാ ഇതി വി - ധൃത്യൈ | അഥോ
ഇതി | പശവഃ | വൈ | ഛന്ദാഽസി | പശുൻ | ഏവ |
അസ്മൈ | സമീചഃ | ദധതി | അഷ്ടാ | ഉപേതി | ദധതി |
അഷ്ടാക്ഷരേത്യഷ്ടാ - അക്ഷരാ | ഗായത്രീ | ഗായത്രഃ |

അഗ്നിഃ | യാവാൻ | ഏവ | അഗ്നിഃ | തം | ചിനുതേ |
 അഷ്ടൗ | ഉപേതി | ദധാതി | അഷ്ടാക്ഷരേത്യഷ്ടാ-അക്ഷരാ |
 ഗായത്രീ | ഗായത്രീ | സുവർഗമിതി സുവഃ-ഗം | ലോകം |
 അഞ്ജസാ | വേദ | സുവർഗസ്യേതി സുവഃ - ഗസ്യ |
 ലോകസ്യ | **18 (50)**

5.2.3.6

പ്രജ്ഞാതൈ ത്രയോദശ ലോകംപൃണാ ഉപ ദധാത്യേക-
 വിച്ശതിഃ സംപദ്യന്തേ പ്രതിഷ്ഠാ വാ ഏകവിച്ശഃ പ്രതിഷ്ഠാ
 ഗാർഹപത്യ ഏകവിച്ശസ്യൈവ പ്രതിഷ്ഠാം ഗാർഹപത്യ-
 മനു പ്രതി തിഷ്ഠതി പ്രത്യഗ്നിം ചിക്യാനസ്തിഷ്ഠതി യ ഏവം
 വേദ പഞ്ചചിതീകം ചിന്വീത പ്രഥമം ചിന്വാനഃ പാങ്ക്തോ
 യജ്ഞഃ പാങ്ക്താഃ പശവോ യജ്ഞമേവ പശൂനവ രുന്ധേ
 ത്രിചിതീകം ചിന്വീത ദിതീയം ചിന്വാനസ്രൂയ ഇമേ
 ലോകാ ഏഷോവ ലോകേഷു - [ ] **19**

5.2.3.6 - Padam

പ്രജ്ഞാത്യാ ഇതി പ്ര - ജ്ഞാതൈ | ത്രയോദശേതി ത്രയഃ
 - ദശ | ലോകംപൃണാ ഇതി ലോകം - പൃണാഃ | ഉപേതി |
 ദധാതി | ഏകവിച്ശതിരിത്യേക - വിച്ശതിഃ | സമിതി |

പദൃന്തേ । പ്രതിഷ്ഠേതി പ്രതി - സ്ഥാ । വൈ । ഏകവിപ്ലവ
ഇത്യേക - വിപ്ലവഃ । പ്രതിഷ്ഠേതി പ്രതി - സ്ഥാ ।
ഗാർഹപത്യ ഇതി ഗാർഹ - പത്യഃ । ഏകവിപ്ലവസ്യേത്യേക
- വിപ്ലവസ്യ । ഏവ । പ്രതിഷ്ഠാമിതി പ്രതി - സ്ഥാം ।
ഗാർഹപത്യമിതി ഗാർഹ - പത്യം । അനു । പ്രതീതി ।
തിഷ്ഠതി । പ്രതീതി । അഗ്നിം । ചിക്യാനഃ । തിഷ്ഠതി । യഃ ।
ഏവം । വേദ । പഞ്ചചിതീകമിതി പഞ്ച - ചിതീകം ।
ചിന്വീത । പ്രഥമം । ചിന്വാനഃ । പാക്തഃ । യജ്ഞഃ । പാക്താഃ ।
പശവഃ । യജ്ഞം । ഏവ । പശുൻ । അവേതി । രൂന്ധേ ।
ത്രിചിതീകമിതി ത്രി - ചിതീകം । ചിന്വീത ।
ദ്വിതീയം । ചിന്വാനഃ । ത്രയഃ । ഇമേ । ലോകാഃ ।
ഏഷു । ഏവ । ലോകേഷു । 19 (50)

5.2.3.7

പ്രതിതിഷ്ഠ-ത്യേകചിതീകം ചിന്വീത തൃതീയം ചിന്വാന
ഏകധാ വൈ സുവർഗോ ലോക ഏകവൃത്തൈവ സുവർഗം
ലോകമേതി പുരീഷേണാഭ്യുഹതി തസ്മാത്
സേനാസ്ഥി ഛന്നം ന ദൃശ്യർത്ഥാ ഭവതി യ ഏവം വേദ

പഞ്ച ചിതയോ ഭവന്തി പഞ്ചഭിഃ പുരീഷൈരഭ്യൂഹതി ദശ
 സംപദ്യന്തേ ദശാക്ഷരാ വിരാഡന്നം വിരാഡ് വിരാജേവാ
 ണ്നാഭ്യേ പ്രതിതിഷ്ഠതി । 20

5.2.3.7 - Padam

പ്രതിതി । തിഷ്ഠതി । ഏകചിതീകമിത്യേക - ചിതീകം ।
 ചിന്വീത । തൃതീയം । ചിന്വാനഃ । ഏകധേത്യേക - ധാ ।
 വൈ । സുവർഗ ഇതി സുവഃ - ഗഃ । ലോകഃ ।
 ഏകവൃതേത്യേക - വൃതാ । ഏവ । സുവർഗമിതി
 സുവഃ - ഗം । ലോകം । ഏതി । പുരീഷേണ । അഭിതി ।
 ഊഹതി । തസ്മാത് । മാഘ്സേന । അസ്ഥി । ഛന്നം । ന ।
 ദൃശ്വർമേതി ദുഃ-ചർമാ । ഭവതി । യഃ । ഏവം । വേദ । പഞ്ച ।
 ചിതയഃ । ഭവന്തി । പഞ്ചഭിരിതി പഞ്ച - ഭിഃ ।
 പുരീഷൈഃ । അഭിതി । ഊഹതി । ദശ । സമിതി । പദ്യന്തേ ।
 ദശാക്ഷരേതി ദശ - അക്ഷരാ । വിരാഡിതി വി - രാട് ।
 അന്നം । വിരാഡിതി വി - രാട് । വിരാജീതി വി - രാജി ।
 ഏവ । അന്നാഭ്യ ഇത്യന്ന-അഭ്യേ । പ്രതിതി । തിഷ്ഠതി । 20 (47)

(അധ്യവസായയ്തി - ഹ്യേതദ്- വിശ്വാമീത്രസ്യ -
ദധത ദേ-ലോകസ്യ-ലോകേഷു-സപ്തചത്വാരീഷ്ടച്ച) (A3)

5.2.4.1

വി വാ ഏതൗ ദ്വിഷാതേ യശ്ച പുരാഗ്നിർ യശ്ചോഖായാച്ഛ
സമീതമിതി ചതസ്യഭിഃ സം നിവപതി ചത്വാരീ ഛന്ദാച്ഛി
ഛന്ദാച്ഛി ഖലു വാ അഗ്നേഃ പ്രിയാ തനുഃ

പ്രിയയൈവൈനൗ തനുവാ സച് ശാസ്തീ സമീതമിത്യാഹ
തസ്മാദ് ബ്രഹ്മണാ ക്ഷത്രച്ഛ സമേതി യഥ്സം ന്യൂപ്യ
വിഹരതി തസ്മാദ് ബ്രഹ്മണാ ക്ഷത്രം വേത്യുത്യുഭിർ- [ ] 21

5.2.4.1 - Padam

വീതി | വൈ | ഏതൗ | ദ്വിഷാതേ ഇതി | യഃ | ച | പുരാ |
അഗ്നിഃ | യഃ | ച | ഉഖായാം | സമിതി | ഇതം | ഇതി |
ചതസ്യഭിരിതി ചതസ്യ - ഭിഃ | സം | നീതി | വപതി |
ചത്വാരീ | ഛന്ദാച്ഛി | ഛന്ദാച്ഛി | ഖലു | വൈ | അഗ്നേഃ |
പ്രിയാ | തനുഃ | പ്രിയയാ | ഏവ | ഏനൗ | തനുവാ |
സമിതി | ശാസ്തീ | സമിതി | ഇതം | ഇതി | ആഹ |
തസ്മാത് | ബ്രഹ്മണാ | ക്ഷത്രം | സമിതി | ഏതി | യത് |
സംന്യൂപ്യേതി സം - ന്യൂപ്യ | വിഹരതീതി വി - ഹരതി |

തസ്മാത് | ബ്രഹ്മണാ | ക്ഷത്രം | വീതി | ഏതി |

ഋതുഭിരിത്യുതു - ഭിഃ | 21 (50)

5.2.4.2

വാ ഏതം ദീക്ഷയന്തി സ ഋതുഭിരേവ വിമുച്യാ മാതേവ
പുത്രം പൃഥിവീ പുരീഷ്യമിത്യാഹ-ർതുഭിരേവൈനം
ദീക്ഷയിത്വർതുഭിർവി മുഞ്ചതി വൈശ്യാനര്യോ ശിക്യമാ
ദത്തേ സ്വദയത്യേവൈന-നൈർഋതീഃ കൃഷ്ണ-സ്തിസ്ര-
സ്തുഷപക്വാ ഭവന്തി നിർഋത്യേ വാ ഏതദ്-ഭാഗധേയം
യത് തുഷാ നിർഋത്യേ രൂപം കൃഷ്ണം രൂപേണൈവ
നിർഋതിം നിരവദയത ഇമാം ദിശം യന്ത്യേഷാ -[ ] 22

5.2.4.2 - Padam

വൈ | ഏതം | ദീക്ഷയന്തി | സഃ | ഋതുഭിരിത്യുതു - ഭിഃ |
ഏവ | വിമുച്യ ഇതി വി - മുച്യഃ | മാതാ | ഇവ | പുത്രം |
പൃഥിവീ | പുരീഷ്യം | ഇതി | ആഹ | ഋതുഭിരിത്യുതു-ഭിഃ |
ഏവ | ഏനം | ദീക്ഷയിത്വാ | ഋതുഭിരിത്യുതു-ഭിഃ | വീതി |
മുഞ്ചതി | വൈശ്യാനര്യോ | ശിക്യം | ഏതി | ദത്തേ |
സ്വദയതി | ഏവ | ഏനത് | നൈർഋതീരിതി നൈഃ-ഋതീഃ |
കൃഷ്ണഃ | തിസ്രഃ | തുഷപക്വാ ഇതി തുഷ - പക്വാഃ |

ഭവന്തി । നിർജ്ജ്യാ ഇതി നിഃ - ജ്ഞൈ । വൈ । ഏതത് ।
 ഭാഗധേയമിതി ഭാഗ - ധേയം । യത് । തുഷാഃ ।

നിർജ്ജ്യാ ഇതി നിഃ - ജ്ഞൈ । രൂപം । കൃഷ്ണം । രൂപേണ ।
 ഏവ । നിർജ്ജ്യാമിതി നിഃ - ജ്ഞിം । നിരവദയത ഇതി
 നിഃ - അവദയതേ । ഇമാം । ദിശം । യന്തി । ഏഷാ । **22 (50)**

5.2.4.3

വൈ നിർജ്ജ്ഞൈ ദിക് സ്വായാമേവ ദിശി നിർജ്ജ്ഞിം
 നിരവദയതേ സ്വകൃത ഇരിണ ഉപ ദധാതി പ്രദരേ
 വൈതദ്വൈ നിർജ്ജ്യാ ആയതനഃ സ്വ ഏവാഽഽയതനേ
 നിർജ്ജ്ഞിം നിരവദയതേ ശിക്യമഭ്യുപ ദധാതി നൈർജ്ജ്ഞോ
 വൈ പാശഃ സാക്ഷാദേവൈനം നിർജ്ജ്യാപാശാൻ മുഞ്ചതി
 തിസ്ര ഉപ ദധാതി ത്രേധാവിഹിതോ വൈ പുരുഷോ
 യാവാന്നേവ പുരുഷസ്തസ്മാൻ-നിർജ്ജ്യാമവ യജതേ
 പരാചീരുപ - [ ] **23**

5.2.4.3 - Padam

വൈ । നിർജ്ജ്യാ ഇതി നിഃ - ജ്ഞൈ । ദിക് । സ്വായാം ।
 ഏവ । ദിശി । നിർജ്ജ്യാമിതി നിഃ - ജ്ഞിം । നിരവദയത
 ഇതി നിഃ - അവദയതേ । സ്വകൃത ഇതി സ്വ - കൃതേ ।

ഇ॒രി॒ണേ॑ । ഉ॒പേ॒തി॑ । ദ॒ധാ॒തി॑ । പ്ര॒ദ॒ര ഇ॒തി॑ പ്ര - ദ॒രേ॑ । വാ॒ ।
 ഏ॒തത് । വൈ॑ । നി॒ർജ്ജ॒ത്യാ ഇ॒തി॑ നിഃ - ജ്ജ॒ത്യാഃ॑ ।
 ആ॒യ॒ത॒ന॒മി॒ത്യാ - യ॒ത॒നം॑ । സ്വേ॑ । ഏ॒വ । ആ॒യ॒ത॒ന ഇ॒ത്യാ
 - യ॒ത॒നേ॑ । നി॒ർജ്ജ॒തി॒മി॒തി॑ നിഃ - ജ്ജ॒തിം॑ । നി॒ര॒വ॒ദ॒യ॒ത ഇ॒തി॑
 നിഃ - അ॒വ॒ദ॒യ॒തേ॑ । ശി॒ക്യം॑ । അ॒ഭി॑ । ഉ॒പേ॒തി॑ । ദ॒ധാ॒തി॑ ।
 നൈ॒ർജ്ജ॒ത ഇ॒തി॑ നൈഃ - ജ്ജ॒തഃ॑ । വൈ॑ । പാ॒ശഃ॑ ।
 സാ॒ക്ഷാ॒ദി॒തി॑ സ - അ॒ക്ഷാ॒ത് । ഏ॒വ । ഏ॒നം॑ ।
 നി॒ർജ്ജ॒തി॒പാ॒ശാ॒ദി॒തി॑ നി॒ർജ്ജ॒തി॑ - പാ॒ശാ॒ത് । മു॒ഞ്ച॒തി॑ ।
 തി॒സ്രഃ॑ । ഉ॒പേ॒തി॑ । ദ॒ധാ॒തി॑ । ത്രേ॒ധാ॒വി॒ഹി॒ത ഇ॒തി॑
 ത്രേ॒ധാ - വി॒ഹി॒തഃ॑ । വൈ॑ । പു॒രു॒ഷഃ॑ । യാ॒വാൻ॑ । ഏ॒വ ।
 പു॒രു॒ഷഃ॑ । ത॒സ്മാ॒ത് । നി॒ർജ്ജ॒തി॒മി॒തി॑ നിഃ - ജ്ജ॒തിം॑ ।
 അ॒വേ॒തി॑ । യ॒ജ॒തേ॑ । പരാ॒ചീഃ॑ । ഉ॒പേ॒തി॑ । **23 (50)**

5.2.4.4

ദ॒ധാ॒തി॑ പരാ॒ചീ॒മേ॒വാ॒സ്മാൻ-നി॒ർജ്ജ॒തിം പ്ര॒ണ്യു॒ദതേ॑
 പ്ര॒തീ॒ക്ഷ॒മാ യ॒ന്തി॑ നി॒ർജ്ജ॒ത്യാ അ॒ന്തർ॒ഹി॒ത്യേ
 മാർജ്ജ॒യി॒ത്വാപ॑ തി॒ഷ്ഠ॒ന്തേ॑ മേ॒ധ്യ॒ത്വായ॑ ഗാർഹ॒പത്യ॑മു॒പ
 തി॒ഷ്ഠ॒ന്തേ॑ നി॒ർജ്ജ॒തി ലോ॒ക ഏ॒വ ച॒രി॒ത്വാ പു॒താ ദേ॒വലോ॒ക-
 മു॒പാ॒വർ॒ത॒ന്ത ഏ॒കയോ॒പ തി॒ഷ്ഠ॒ന്ത ഏ॒ക॒ധൈ॒വ യ॒ജമാ॑നേ

വീ॒ര്യം॑ ദധ॒തി നി॒വേശ॑നഃ സ॒ങ്ഗമ॑നോ വ॒സുനാ॑മിത്യാഹ
പ്ര॒ജാ വൈ പശ॑വോ വ॒സു പ്ര॒ജയൈ॑വൈനം പശു॒ഭിഃ
സമ॑രധ॒യന്തി॑ । 24

5.2.4.4 - Padam

ദധാ॑തി । പരാ॑ചീം । ഏ॒വ । അ॒സ്മാത് । നിർഘൃ॑തിമിതി നിഃ -
ഘൃ॒തിം । പ്രേ॒തി । നു॒ദതേ॑ । അ॒പ്രതീ॑ക്ഷമിത്യപ്ര॒തി-ഈ॒ക്ഷം ।
ഏ॒തി । യ॒ന്തി । നിർഘൃ॑ത്യാ ഇ॒തി നിഃ - ഘൃ॒ത്യാഃ ।
അ॒ന്തർഹി॑ത്യാ ഇ॒ത്യന്തഃ-ഹി॒ത്യൈ । മാർജ്ജ॑യിത്വാ । ഉ॒പേതി॑ ।
തി॒ഷ്ഠന്തേ॑ । മേ॒ധ്യതാ॑യേതി മേ॒ധ്യ - താ॑യ ।
ഗാർഹ॑പത്യമിതി ഗാർഹ॑ - പ॒ത്യം । ഉ॒പേതി॑ । തി॒ഷ്ഠന്തേ॑ ।
നിർഘൃ॑തിലോക ഇ॒തി നിർഘൃ॑തി - ലോ॒കേ । ഏ॒വ । ച॒രിത്വാ॑ ।
പൃ॒താഃ । ദേ॒വലോ॑കമിതി ദേ॒വ - ലോ॒കം । ഉ॒പാ॒വർത്ത॑
ഇ॒ത്യുപ॑ - ആ॒വർത്ത॑ന്തേ । ഏ॒കയാ॑ । ഉ॒പേതി॑ । തി॒ഷ്ഠന്തേ॑ ।
ഏ॒കധേ॑ത്യേക - ധാ । ഏ॒വ । യജ॑മാനേ । വീ॒ര്യം॑ । ദധ॒തി ।
നി॒വേശ॑ന ഇ॒തി നി - വേശ॑നഃ । സ॒ങ്ഗമ॑ന ഇ॒തി
സം - ഗമ॑നഃ । വ॒സുനാ॑ം । ഇ॒തി । ആ॒ഹ । പ്ര॒ജേതി॑
പ്ര - ജാ॑ । വൈ । പശ॑വഃ । വ॒സു । പ്ര॒ജയേ॑തി പ്ര - ജയാ॑ ।

ഏ॒വ । ഏ॒നം । പ॒ശുഭി॑രി॒തി പ॒ശു - ഭിഃ । സ॒മി॒തി ।

അ॒ർധ॒യന്തി॑ । 24 (48)

(ഋ॒തുഭി॑ - രേ॒ഷാ- പരാ॑ചീ॒രുപാ॑ - ഷ്ടാ॑ച॒ത്വാരി॑ശ്ശ) (A4)

5.2.5.1

പു॒രുഷ॑മാത്രേ॒ണ വി॑ മി॒മീതേ॑ യജേ॒ണ വൈ॑ പു॒രുഷഃ॑
 സം॒മിതോ॑ യജ്ഞപ॒രുഷൈ॑വൈ॒നം ഽവി॑മി॒മീതേ॑ യാവാ॒ൻ
 പു॒രുഷ ഊ॒ർധ്വം ഹു॒സ്താംവാ॑ൻ ഭവ॒ത്യേതാ॑വ॒ദ്വൈ പു॒രുഷേ॑
 വീ॒ര്യം ഽവീ॑ര്യേ॒ണൈവൈ॒നം ഽവി॑ മി॒മീതേ॑ പ॒ക്ഷീ ഭ॒വതി॑
 ന ഹ്യ॒പക്ഷഃ॑ പ॒തിതു॑-മർഹ॒ത്യര॑തി॒നാ പ॒ക്ഷൗ ദ്രാ॒ഘീ-
 യാഽസൗ॑ ഭവ॒തസ്ത॑സ്താത് പ॒ക്ഷപ്ര॑വയാഽ॒സി വയാഽ॑സി
 വ്യാ॒മമാ॑ത്രൗ പ॒ക്ഷൗ ച॒ പുച്ഛം॑ ച ഭവ॒ത്യേതാ॑വ॒ദ്വൈ പു॒രുഷേ॑
 വീ॒ര്യം -[ ] 25

5.2.5.1 - Padam

പു॒രുഷ॑മാത്രേ॒ണേതി॑ പു॒രുഷ-മാ॑ത്രേ॒ണ । വീ॒തി । മി॒മീതേ॑ ।
 യജേ॒ണ । വൈ॑ । പു॒രുഷഃ॑ । സം॒മിത ഇ॒തി സം - മി॒തഃ ।
 യജ്ഞപ॒രുഷേ॑തി॑ യജ്ഞ-പ॒രുഷാ॑ । ഏ॒വ । ഏ॒നം । വീ॒തി ।
 മി॒മീതേ॑ । യാവാ॒ൻ । പു॒രുഷഃ॑ । ഊ॒ർധ്വം ഹു॒രിത്യു॑ർധ്വ -
 ഷാ॒ഹുഃ । താവാ॒ൻ । ഭ॒വതി॑ । ഏ॒താവ॑ത് । വൈ॑ । പു॒രുഷേ॑ ।

വീ॒ര്യം॑ । വീ॒ര്യേ॑ണ॒ । ഏ॒വ॒ । ഏ॒നം॒ । വീ॒തി॑ । മി॒മീ॑തേ ।
 പ॒ക്ഷീ॑ । ഭ॒വതി॑ । ന॒ । ഹി॑ । അ॒പ॒ക്ഷഃ॑ । പ॒തി॒തും॑ । അ॒ർഹ॑തി ।
 അ॒ര॒ത്തി॒നാ॑ । പ॒ക്ഷൗ॑ । ദ്രാ॒ഘീ॒യാഴ്സൗ॑ । ഭ॒വ॒തഃ॑ । ത॒സ്മാ॑ത് ।
 പ॒ക്ഷപ്ര॑വ॒യാഴ്സീ॑തി പ॒ക്ഷ - പ്ര॑വ॒യാഴ്സി॑ । വ॒യാഴ്സി॑ ।
 വ്യാ॒മമാ॑ത്രാ॒വിതി॑ വ്യാ॒മ - മാ॑ത്രൗ । പ॒ക്ഷൗ॑ । ച॒ । പു॒ച്ഛം॑ ।
 ച॒ । ഭ॒വതി॑ । ഏ॒താവ॑ത് । വൈ॒ । പു॒രു॒ഷേ॑ । വീ॒ര്യം॑ । **25 (50)**

5.2.5.2

വീ॒ര്യസ॑മി॒തോ॑ വേ॒ണ്യുനാ॑ വി മി॒മീത॑ ആ॒ഗ്നേ॒യോ വൈ॑
 വേ॒ണ്യുഃ॑ സ॒യോനി॑തായ യ॒ജുഷാ॑ യു॒നക്തി॑ യ॒ജുഷാ॑
 കൃ॒ഷ॒തി വ്യാ॑വൃ॒ത്തൈ॒ഷ ഷ॒ഡ്ഗവേ॑ന കൃ॒ഷ॒തി ഷ॒ഡ് വാ॑
 ഋ॒തവ॑ ഋ॒തുഭി॑രേ॒വൈനം॑ കൃ॒ഷ॒തി യദ് ദ്വാ॑ദ॒ശഗവേ॑ന
 സം॑വൃ॒ത്സരേ॑ണവേ യം വാ അ॒ഗ്നേ-ര॑തിദാഹാദ॒ബിഭേ॑ദ്
 സൈ॒തദ് ദി॒ഗുണ॑മപശ്യ॒ത് കൃ॒ഷ്ടം ചാ॑കൃ॒ഷ്ടം ച॒ തതോ॑ വാ
 ഇ॒മാം നാ॑ട്യദഹദ്യ॒ത് കൃ॒ഷ്ടം ചാ॑കൃ॒ഷ്ടം ച॒ - [ ] **26**

5.2.5.2 - Padam

വീ॒ര്യസ॑മി॒ത ഇ॒തി വീ॒ര്യ - സ॑മി॒തഃ॑ । വേ॒ണ്യുനാ॑ । വീ॒തി॑ ।
 മി॒മീതേ॑ । ആ॒ഗ്നേ॒യഃ॑ । വൈ॒ । വേ॒ണ്യുഃ॑ । സ॒യോനി॑തായേ॒തി
 സ॒യോനി॑ - തായ॑ । യ॒ജുഷാ॑ । യു॒നക്തി॑ । യ॒ജുഷാ॑ ।

കൃഷതി | വ്യാവൃത്താ ഇതി വി - ആവൃത്തൈത്യ |
 ഷഡ്ഗവേനേതി ഷട് - ഗവേന | കൃഷതി | ഷട് |
 വൈ | ജ്ഞവഃ | ജ്ഞുഭിരിത്യുതു - ഭിഃ | ഏവ | ഏനം |
 കൃഷതി | യത് | ദ്വാദശഗവേനേതി ദ്വാദശ - ഗവേന |
 സംവത്സരേണേതി സം - വത്സരേണ | ഏവ | ഇയം |
 വൈ | അഗ്നഃ | അതിദാഹാദിത്യതി - ദാഹാത് |
 അബിഭേത് | സാ | ഏതത് | ദിഗുണമിതി ദി - ഗുണം |
 അപശ്യത് | കൃഷ്ടം | ച | അകൃഷ്ടം | ച | തതഃ | വൈ |
 ഇമാം | ന | അതീതി | അദഹത് | യത് | കൃഷ്ടം | ച |
 അകൃഷ്ടം | ച | **26 (50)**

5.2.5.3

ഭവത്യസ്യ അനതിദാഹായ ദിഗുണം ത്വാ അഗ്നി-മുദ്യന്തു
 -മർഹതീത്യാഹുര്യത് കൃഷ്ടം ചാകൃഷ്ടം ച ഭവത്യഗ്നേ-
 രുദ്യത്യാ ഏതാവന്തോ വൈ പശവോ ദിപാദശ്ച
 ചതുഷ്പാദശ്ച താൻ യത് പ്രാച ഉത്സൃജേദ്-രുദ്രായാപി
 ദധ്യാദ്-യദ്-ദക്ഷിണാ പിതൃഭ്യോ നിധുവേദ്യത് പ്രതീചോ
 രക്ഷാച്സി ഹന്യൂരുദീച ഉത്സൃജത്യേഷാ വൈ
 ദേവമനുഷ്യാണാച് ശാന്താ ദിക് - [ ] **27**

5.2.5.3 - Padam

ഭവതി | അസ്യഃ | അനതിദാഹായേത്യനതി - ദാഹായ |
 ദിഗുണമിതി ദി - ഗുണം | തു | വൈ | അഗ്നിം |
 ഉദ്യന്തുമിത്യുത്-യന്തും | അർഹതി | ഇതി | ആഹുഃ | യത് |
 കൃഷ്ടം | ച | അകൃഷ്ടം | ച | ഭവതി | അഗ്നേഃ |
 ഉദ്യത്യാ ഇത്യുത് - യന്തേ | ഏതാവന്തഃ | വൈ | പശവഃ |
 ദിപാദ ഇതി ദി-പാദഃ | ച | ചതുഷ്പാദ ഇതി ചതുഃ-പാദഃ |
 ച | താൻ | യത് | പ്രാചഃ | ഉമ്സ്യജേദിത്യുത് - സ്യജേത് |
 രൂദ്രായ | അപീതി | ദധാത് | യത് | ദക്ഷിണാ | പിതൃഭ്യ
 ഇതി പിതൃ - ഭ്യഃ | നീതി | ധുവേത് | യത് | പ്രതീചഃ |
 രക്ഷാപ്സി | ഹന്യുഃ | ഉദീചഃ | ഉദിതി | സ്യജതി |
 ഏഷാ | വൈ | ദേവമനുഷ്യാണാമിതി ദേവ-മനുഷ്യാണാം |
 ശാന്താ | ദിക് | **27 (50)**

5.2.5.4

താമേവൈനാനനുമ് സ്യജത്യഥോ ഖലിമാം ദിശമുമ്
 സ്യജത്യസൗ വാ ആദിത്യഃ പ്രാണഃ പ്രാണമേവൈനാന-
 നുമ്സ്യജതി ദക്ഷിണാ പര്യാവർതന്തേ സ്വമേവ
 വീര്യമനു പര്യാവർതന്തേ തസ്മാദ്-ദക്ഷിണോഽർധ

ആത്മനോ വീര്യാവത്തരോഽഥോ ആദിത്യസ്യൈവ
 ss*വൃതമനു പര്യാവർത്തന്തേ തസ്മാത് പരാഞ്ചഃ
 പശവോ വി തിഷ്ഠന്തേ പ്രത്യഞ്ച ആ വർത്തന്തേ
 തിസ്രസ്തിസ്രഃ സീതാഃ - [ ] 28

5.2.5.4 - Padam

താം | ഏവ | ഏനാൻ | അനു | ഉദിതി | സൂജതി | അഥോ
 ഇതി | ഖലു | ഇമാം | ദിശം | ഉദിതി | സൂജതി | അസൗ |
 വൈ | ആദിത്യഃ | പ്രാണ ഇതി പ്ര - അനഃ | പ്രാണമിതി
 പ്ര - അനം | ഏവ | ഏനാൻ | അനു | ഉദിതി | സൂജതി |
 ദക്ഷിണാ | പര്യാവർത്തന്തേ ഇതി പരി - ആവർത്തന്തേ |
 സ്വം | ഏവ | വീര്യം | അനിതി | പര്യാവർത്തന്തേ ഇതി പരി -
 ആവർത്തന്തേ | തസ്മാത് | ദക്ഷിണഃ | അർധഃ | ആത്മനഃ |
 വീര്യാവത്തര ഇതി വീര്യാവത് - തരഃ | അഥോ ഇതി |
 ആദിത്യസ്യ | ഏവ | ആവൃതമിത്യാ - വൃതം | അനിതി |
 പര്യാവർത്തന്തേ ഇതി പരി - ആവർത്തന്തേ | തസ്മാത് |
 പരാഞ്ചഃ | പശവഃ | വീതി | തിഷ്ഠന്തേ | പ്രത്യഞ്ചഃ | ഏതി |
 വർത്തന്തേ | തിസ്രസ്തിസ്ര ഇതി തിസ്രഃ - തിസ്രഃ |
 സീതാഃ | 28 (50)

5.2.5.5

കൃഷ്ണതി ത്രിവൃതമേവ യജ്ഞമുഖേ വി യാതയത്യേഷ-
 ധീർവപതി ബ്രഹ്മണാന്നമവ രുന്ധേ ടർകേടർകശ്ചീയതേ
 ചതുർദശദീർവപതി സപ്ത ഗ്രാമ്യോ ഓഷധയഃ സപ്ത
 ടരണ്യോ ഉഭയീഷാമവരുദ്ധ്യോ അന്നസ്യാന്നസ്യ
 വപത്യന്നസ്യോ-ന്നസ്യാവരുദ്ധ്യേ കൃഷ്ണേ വപതി കൃഷ്ണേ
 ഹ്യേഷധയഃ പ്രതിതിഷ്ഠന്ത്യനുസീതം വപതി പ്രജാതൈ
 ദാദശസു സീതാസു വപതി ദാദശ മാസാഃ സംവത്സരഃ
 സംവത്സരേണൈവാസ്മാ അന്നം പചതി
 യദഗ്നിചി - [ ] 29

5.2.5.5 - Padam

കൃഷ്ണതി । ത്രിവൃതമിതി ത്രി - വൃതം । ഏവ । യജ്ഞമുഖേ
 ഇതി യജ്ഞ - മുഖേ । വീതി । യാതയതി । ഓഷധീഃ ।
 വപതി । ബ്രഹ്മണാ । അന്നം । അവേതി । രുന്ധേ । അർകേ ।
 അർകഃ । ചീയതേ । ചതുർദശദീരിതി ചതുർദശ - ദിഃ ।
 വപതി । സപ്ത । ഗ്രാമ്യാഃ । ഓഷധയഃ । സപ്ത । ആരണ്യോഃ ।
 ഉഭയീഷാം । അവരുദ്ധ്യോ ഇത്യവ - രുദ്ധ്യേ ।
 അന്നസ്യാന്നസ്യേത്യന്നസ്യ - അന്നസ്യ । വപതി ।

അന്നസ്യാന്നസ്യേത്യന്നസ്യ - അന്നസ്യ | അവരുദ്ധ്യാ
ഇത്യവ - രുധ്യേ | കൃഷ്ടേ | വപതി | കൃഷ്ടേ | ഹി |
ഓഷധയഃ | പ്രതിതിഷ്ഠന്തിതി പ്രതി - തിഷ്ഠന്തി |
അനുസീതമിത്യനു - സീതം | വപതി | പ്രജാത്യാ ഇതി
പ്ര - ജാത്യേ | ദ്വാദശസവിതി ദ്വാദശ - സു | സീതാസു |
വപതി | ദ്വാദശ | മാസാഃ | സംവത്സര ഇതി
സം - വത്സരഃ | സംവത്സരേണേതി സം-വത്സരേണ |
ഏവ | അസ്മൈ | അന്നം | പചതി | യത് |
അഗ്നിചിദിത്യഗ്നി - ചിത് | **29 (50)**

5.2.5.6

-ദനവരുദ്ധ്യാ-ശ്ലീയാദവ-രുദ്ധേന വ്യൂഢ്യേത യേ
വനസ്തതീനാം ഫലഗ്രഹയ-സ്താനിയേഷുപി പ്രോക്ഷേ-
ദനവരുദ്ധ്യാ-വരുദ്ധ്യേ ദിഗ്ഭ്യോ ലോഷ്ടാൻമ
സമസ്യതി ദിശാമേവ വീര്യമവരൂധ്യ ദിശാം
വീര്യേഗ്നിം ചിനുതേ യം ദിഷ്ട്വാദ്-യത്ര സ സ്യാത്
തസ്യേ ദിശോ ലോഷ്ടമാ ഹരേദിഷ-മൂർജമഹമിത ആ
ദദ ഇതീഷമേവോർജം തസ്യേ ദിശോഽവ ( ) രൂന്ധേ
ക്ഷോധുകോ ദവതി യസ്തസ്യാം ദിശി ദവത്യുത്തര-

വേദിമുപ॑ വപ॑ത്യു॒ത്തരവേ॑ദ്യാഽ॒ ഹൃ॑ഗ്നിശ്ചീ॒യതേ॑ ഽഥോ॑
പശ॑വോ വാ ഉ॒ത്തരവേ॑ദിഃ പശു॑നേവാ॒വ രു॑ന്ധേ॒ഽഥോ॑
യജ്ഞ॑പരു॒ഷോ॒ഽനന്ത॑രിത്യേ॒ । 30

5.2.5.6 - Padam

അ॑ന॒വരു॑ദ്ധ॒സ്യേ॒ത്യു॒നവ॑ - രു॒ദ്ധ॒സ്യ॒ । അ॒ശ്നീ॒യാത് ।
അ॑വ॒രുദ്ധേ॒നേ॒ത്യവ॑ - രു॒ദ്ധേ॒ന॒ । വീ॒തി॒ । ഋ॒ധേ॒ത॒ । യേ॒ ।
വ॒ന॒സ്സതീ॑നാം । ഫ॒ലഗ്ര॑ഹ॒യ ഇ॒തി॒ ഫ॒ല - ഗ്ര॑ഹ॒യഃ॒ । താ॒ൻ ।
ഇ॒ധ്വേ॒ । അ॒പി॒ । പ്രേ॒തി॒ । ഉ॒ക്ഷേ॒ത് । അ॑ന॒വരു॑ദ്ധ॒സ്യേ॒ത്യു॒നവ॑ -
രു॒ദ്ധ॒സ്യ॒ । അ॑വ॒രുദ്ധ്യാ॒ ഇ॒ത്യവ॑ - രു॒ദ്ധ്യേ॒ । ദി॒ഗ്ഭ്യ॒ ഇ॒തി॒
ദി॒ക്-ഭ്യഃ॒ । ലോ॒ഷ്ടാൻ॒ । സ॒മി॒തി॒ । അ॒സ്യ॒തി॒ । ദി॒ശാം॒ । ഏ॒വ॒ ।
വീ॒ര്യം॑ । അ॑വ॒രുദ്ധേ॒ത്യവ॑ - രു॒ദ്ധ്യ॒ । ദി॒ശാം॒ । വീ॒ര്യേ॑ ।
അ॒ഗ്നിം॒ । ചി॒നു॒തേ॒ । യം॒ । ദി॒ഷ്ടാ॒ത് । യ॒ത്ര॒ । സഃ॒ । സൃ॒ാത്॑ ।
ത॒സ്യേ॑ । ദി॒ശഃ॒ । ലോ॒ഷ്ടം॒ । ഏ॒തി॒ । ഹ॒രേ॒ത് । ഇ॒ഷം॑ ।
ഊ॒ർജം॑ । അ॒ഹം॒ । ഇ॒തഃ॒ । ഏ॒തി॒ । ദ॒ദേ॒ । ഇ॒തി॒ । ഇ॒ഷം॑ ।
ഏ॒വ॒ । ഊ॒ർജം॑ । ത॒സ്യേ॑ । ദി॒ശഃ॒ । അ॒വേ॒തി॒ ( )॒ । രു॒ന്ധേ॒ ।
ക്ഷോ॑ധു॒കഃ॒ । ദ॒വ॒തി॒ । യഃ॒ । ത॒സൃ॒ാം॒ । ദി॒ശി॒ । ദ॒വ॒തി॒ ।
ഉ॒ത്തരവേ॑ദി॒മിത്യു॒ത്തര॑ - വേ॒ദിം॒ । ഉ॒പേ॒തി॒ । വ॒പ॒തി॒ ।

ഉത്തരവേദ്യാമിത്യുത്തര - വേദ്യാം | ഹി | അഗ്നിഃ |
 ചീയതേ | അഥോ ഇതി | പശവഃ | വൈ |
 ഉത്തരവേദിരിത്യുത്തര-വേദിഃ | പശൂൻ | ഏവ | അവേതി |
 രൂന്ധേ | അഥോ ഇതി | യജ്ഞപരുഷ ഇതി യജ്ഞ
 - പരുഷഃ | അനന്തരിത്യാ ഇത്യനന്തഃ - ഇത്യൈ | **30 (75)**

(ച ഭവത്യേതാവബൈ പുരുഷേ വീര്യം -
 യത്കൃഷ്ടഞ്ചാഽകൃഷ്ടഞ്ച - ദീവ്- സീതാ -
 അഗ്നിചി - ഭവ - പഞ്ചവിശ്ശതിശ്ച) (A5)

5.2.6.1

അഗ്നേ തവ ശ്രവോ വയ ഇതി സിക്താ നി വപത്യേതദാ
 അഗ്നേർ വൈശ്യാനരസ്യ സൂക്തഃ സൂക്തേനൈവ
 വൈശ്യാനരമവ രൂന്ധേ ഷഡ്ഭിർനി വപതി ഷഡ്യാ ഋതവഃ
 സംവത്സരഃ സംവത്സരോഽഗ്നിർ വൈശ്യാനരഃ
 സാക്ഷാദേവ വൈശ്യാനരമ വരൂന്ധേ സമുദ്രം വൈ
 നാമൈതച്ഛനഃ സമുദ്രമനു പ്രജാഃ പ്രജായന്തേ യദേതേന
 സിക്താ നി വപതി പ്രജാനാം പ്രജനനായേന്ദ്രോ - [ ] **31**

5.2.6.1 - Padam

അഗ്നേ॑ । തവ॑ । ശ്രവഃ॑ । വയഃ॑ । ഇതി॑ । സിക്താഃ॑ । നീതി॑ ।
 വപതി॑ । ഏതത്॑ । വൈ॑ । അഗ്നേഃ॑ । വൈശ്യാനരസ്യ॑ ।
 സൂക്തമിതി॑ സു - ഉക്തം॑ । സൂക്തേനേതി॑ സു-ഉക്തേന॑ ।
 ഏവ॑ । വൈശ്യാനരം॑ । അവേതി॑ । രൂന്ധേ॑ । ഷഡ്ഭിരിതി॑
 ഷട് - ഭിഃ॑ । നീതി॑ । വപതി॑ । ഷട്॑ । വൈ॑ । ജതവഃ॑ ।
 സംവത്സര॑ ഇതി॑ സം - വത്സരഃ॑ । സംവത്സര॑ ഇതി॑
 സം - വത്സരഃ॑ । അഗ്നിഃ॑ । വൈശ്യാനരഃ॑ । സാക്ഷാദിതി॑ സ
 - അക്ഷാത്॑ । ഏവ॑ । വൈശ്യാനരം॑ । അവേതി॑ । രൂന്ധേ॑ ।
 സമുദ്രം॑ । വൈ॑ । നാമ॑ । ഏതത്॑ । ധനുഃ॑ । സമുദ്രം॑ । അനീതി॑ ।
 പ്രജാ॑ ഇതി॑ പ്ര-ജാഃ॑ । പ്രേതി॑ । ജായന്തേ॑ । യത്॑ । ഏതേന॑ ।
 സിക്താഃ॑ । നിവപതീതി॑ നി - വപതി॑ । പ്രജാനാമിതി॑
 പ്ര-ജാനാം॑ । പ്രജനനായേതി॑ പ്ര-ജനനായ॑ । ഇന്ദ്രഃ॑ । 31 (50)

5.2.6.2

വ്യത്രായ॑ വജ്രം॑ പ്രാഹരത്॑ സ ത്രേധാ॑ വൃഭവത്॑
 സ്പൃസ്തൃതീ-യച്ഛ॑ രഥസ്പൃതീയം॑ യുപസ്പൃതീയം॑ യേടന്തഃ॑
 ശരാ॑ അശീര്യന്ത॑ താഃ ശർകരാ॑ അഭവൻ॑ തച്ഛർകരാണാച്ഛ॑
 ശർകരത്വം॑ വജ്രോ॑ വൈ ശർകരാഃ॑ പശൂരഗ്നിർ-

യച്ഛരകരാദിരഗ്നിം പരിമിനോതി വജ്രേണൈവാസൈ
 പശൂൻ പരി ഗൃഹ്ണാതി തസ്മാദ്-വജ്രേണ പശവഃ
 പരിഗൃഹീതാ-സുസാമ് സ്ഥയാനസ്ഥയസോ നോപ
 ഹരതേ ത്രിസപ്താഭിഃ പശുകാമസ്യ- [ ] 32

5.2.6.2 - Padam

വ്യത്രായ | വജ്രം | പ്രേതി | അഹരത് | സഃ | ത്രേധാ | വീതി |
 അഭവത് | സ്പൃഃ | തൃതീയം | രഥഃ | തൃതീയം | യുപഃ |
 തൃതീയം | യേ | അന്തഃ ശരാ ഇത്യന്തഃ-ശരാഃ | അശീര്യന്ത |
 താഃ | ശർകരാഃ | അഭവന് | തത് | ശർകരാണാം |
 ശർകരത്വമിതി ശർകര - ത്വം | വജ്രഃ | വൈ |
 ശർകരാഃ | പശുഃ | അഗ്നിഃ | യത് | ശർകരാഭിഃ | അഗ്നിം |
 പരിമിനോതിതി പരി - മിനോതി | വജ്രേണ | ഏവ |
 അസൈ | പശൂൻ | പരീതി | ഗൃഹ്ണാതി | തസ്മാത് |
 വജ്രേണ | പശവഃ | പരിഗൃഹീതാ ഇതി പരി - ഗൃഹീതാഃ |
 തസ്മാത് | സ്ഥയാൻ | അസ്ഥയസഃ | ന | ഉപേതി |
 ഹരതേ | ത്രിസപ്താഭിരിതി ത്രി - സപ്താഭിഃ |
 പശുകാമസ്യേതി പശു - കാമസ്യ | 32 (50)

5.2.6.3

പരി മിനുയാഥ് സ്തപ്ത വൈ ശീർഷണ്യാഃ പ്രാണാഃ പ്രാണാഃ
 പശവഃ പ്രാണൈരേവാസൈ പശൂനവ രുന്ധേ ത്രിണവാഭിർ
 ഭ്രാതൃവ്യവത-സ്ത്രിവൃതമേവ വജ്രം സംഭൃത്യ ഭ്രാതൃവ്യായ
 പ്രഹരതി സ്തൂത്യാ അപരിമിതാഭിഃ പരി മിനുയാ-
 ദപരിമിതസ്യാ-വരുദ്ധ്യേ യം കായേതാപശുഃ
 സ്യാദിത്യപരിമിത്യ തസ്യ ശർകരാഃ സിക്താ
 വ്യൂഹേദപരിഗൃഹീത ഏവാസ്യ വിഷ്വചീനം രേതഃ പരാ
 സിഞ്ചത്യപശുരേവ ഭവതി - [ ] 33

5.2.6.3 - Padam

പരീതി | മിനുയാത് | സ്തപ്ത | വൈ | ശീർഷണ്യാഃ | പ്രാണാ
 ഇതി പ്ര - അനാഃ | പ്രാണാ ഇതി പ്ര - അനാഃ | പശവഃ |
 പ്രാണൈരിതി പ്ര - അനൈഃ | ഏവ | അസൈ | പശൂൻ |
 അവേതി | രുന്ധേ | ത്രിണവാഭിരിതി ത്രി - നവാഭിഃ |
 ഭ്രാതൃവ്യവത ഇതി ഭ്രാതൃവ്യ - വതഃ | ത്രിവൃതമിതി
 ത്രി - വൃതം | ഏവ | വജ്രം | സംഭൃത്യേതി സം - ഭൃത്യ |
 ഭ്രാതൃവ്യായ | പ്രേതി | ഹരതി | സ്തൂതൈ |
 അപരിമിതാഭിരിത്യപരി - മിതാഭിഃ | പരീതി | മിനുയാത് |

അപരിമിതസ്യേത്യപരി - മിതസ്യ । അപരുധ്യാ ഇത്യപ -
 രുധ്യൈ । യം । കായേത । അപശുഃ । സ്യാത് । ഇതി ।
 അപരിമിതേത്യപരി-മിത്യ । തസ്യ । ശർകരാഃ । സിക്താഃ ।
 വീതി । ഊഹേത് । അപരിഗൃഹീത ഇത്യപരി - ഗൃഹീതേ ।
 ഏവ । അസ്യ । വിഷുചീനം । രേതഃ । പരേതി । സിഞ്ചതി ।
 അപശുഃ । ഏവ । ഭവതി । **33 (50)**

5.2.6.4

യം കായേത പശുമാൻമ് സ്യാദിതി പരിമിത്യ തസ്യ
 ശർകരാഃ സിക്താ വ്യൂഹേത് പരിഗൃഹീത ഏവാസൈ
 സമീചിനഃ രേതഃ സിഞ്ചതി പശുമാനേവ ഭവതി സൗമ്യോ
 വ്യൂഹതി സോമോ വൈ രേതോധാ രേത ഏവ തദ്-ഭധാതി
 ഗായത്രിയാ ബ്രാഹ്മണസ്യ ഗായത്രോ ഹി ബ്രാഹ്മണ-
 സ്ത്രിഷ്ടുഭാ രാജന്യസ്യ ത്രൈഷ്ടുഭോ ഹി രാജന്യഃ ശമ്യം
 ബാർഹസ്పത്യം മേധോ നോപാനമമ് സോഽഗ്നിം
 പ്രാഽവിശമ് - [ ] **34**

5.2.6.4 - Padam

യം । കായേത । പശുമാനിതി പശു-മാൻ । സ്യാത് । ഇതി ।
 പരിമിതേത്യപരി - മിത്യ । തസ്യ । ശർകരാഃ । സിക്താഃ ।

വീതി॑ । ഊഹേ॑ത് । പരി॑ഗൃഹീ॒ത ഇതി॑ പരി॑ - ഗൃഹീ॒തേ ।
 ഏ॒വ । അ॒സ്മൈ॒ । സമീ॑ചീ॒നം । രേ॒തഃ । സി॒ഞ്ച॒തി ।
 പശു॑മാ॒നിതി॑ പശു॑-മാ॒ൻ । ഏ॒വ । ഭ॒വ॒തി । സൗ॑മ്യാ । വീതി॑ ।
 ഊ॒ഹ॒തി । സോ॑മഃ । വൈ॒ । രേ॒തോ॑ധാ ഇതി॑ രേ॒തഃ-ധാഃ ।
 രേ॒തഃ । ഏ॒വ । തത് । ദ॒ധാ॒തി । ഗാ॒യ॒ത്രിയാ॑ । ബ്രാ॒ഹ്മ॒ണ॒സ്യ॑ ।
 ഗാ॒യ॒ത്രഃ । ഹി॒ । ബ്രാ॒ഹ്മ॒ണഃ । ത്രി॒ഷ്ടു॒ഭാ । രാ॒ജ॒ന്യ॒സ്യ॑ ।
 ത്രൈ॒ഷ്ടു॒ഭഃ । ഹി॒ । രാ॒ജ॒ന്യഃ । ശം॑യു॒മിതി॑ ശം - യും ।
 ബാ॒ർഹ॒സ്ప॒ത്യം । മേ॒ധഃ । ന । ഉ॒പേ॒തി । അ॒ന॒മത് । സഃ ।
 അ॒ഗ്നിം । പ്രേ॒തി । അ॒വി॒ശത് । 34 (50)

5.2.6.5

സോ॑ഽഗ്നേഃ കൃ॒ഷ്ണാ॑ രൂ॒പം കൃ॒തോ॑ദായ॒ത സോ॑ഽശ്വാ॒ം
 പ്രാ॑ഽവി॒ശത് സോ॑ഽശ്വ॒സ്യ-വാ॑ന്തരശ॒ഹോ-ഭ॒വദ്-
 യദ॑ശ്വാ॒മാക്ര॑മ॒യതി॑ യ ഏ॒വ മേ॒ധോ॑ഽശ്വാ॒ം പ്രാ॑ഽവി॒ശത്
 തമേ॒വാവ॑ രൂ॒ന്ധേ പ്ര॑ജാപ॒തിനാ॑ഽഗ്നി॒ശ്ചൈ॒തവ്യ॑ ഇ॒ത്യാ॒ഹുഃ
 പ്രാ॑ജാപ॒ത്യോ॑ഽശ്വാ॒ യദ॑ശ്വാ॒മാക്ര॑മ॒യതി॑ പ്ര॑ജാപ॒തിനൈ॒വാ
 ഽഗ്നിം॑ ചി॒നുതേ॑ പു॒ഷ്കര॑പ॒ർണ്ണമു॑പ॒ ദധാ॑തി യോ॒നിർവാ॑
 അ॒ഗ്നേഃ പു॒ഷ്കര॑പ॒ർണ്ഠ് സ॒യോ॑നി- ( ) -മേ॒വാഗ്നിം॑ ചി॒നുതേ॑

ഽപാം പൃഷ്ഠമസീത്യുപ ദധാത്യപാം വാ ഏതത് പൃഷ്ഠം യത്
പുഷ്കരപർണ്ണഃ രൂപേണൈവൈനദുപ ദധാതി । 35

5.2.6.5 - Padam

സഃ । അഗ്നേഃ । കൃഷ്ണഃ । രൂപം । കൃത്വാ । ഉദിതി । ആയത ।
സഃ । അശ്വം । പ്രേതി । അവിശത് । സഃ । അശ്വസ്യ ।

അവാന്തരശ്വം ഇത്യവാന്തര - ശ്വഃ । അഭവത് । യത് ।
അശ്വം । ആക്രമയതീത്യാ - ക്രമയതി । യഃ । ഏവ । മേധഃ ।
അശ്വം । പ്രേതി । അവിശത് । തം । ഏവ । അവേതി ।

രൂന്ധേ । പ്രജാപതിനേതി പ്രജാ-പതിനാ । അഗ്നിഃ ।
ചേതവ്യഃ । ഇതി । ആഹുഃ । പ്രാജാപത്യ ഇതി
പ്രാജാ - പത്യഃ । അശ്വഃ । യത് । അശ്വം । ആക്രമയതീത്യാ
- ക്രമയതി । പ്രജാപതിനേതി പ്രജാ - പതിനാ । ഏവ ।
അഗ്നിം । ചിനുതേ । പുഷ്കരപർണ്ണമിതി പുഷ്കര - പർണ്ണം ।
ഉപേതി । ദധാതി । യോനിഃ । വൈ । അഗ്നേഃ ।

പുഷ്കരപർണ്ണമിതി പുഷ്കര - പർണ്ണം । സയോനിമിതി
സ-യോനിം ( ) । ഏവ । അഗ്നിം । ചിനുതേ । അപാം ।
പൃഷ്ഠം । അസി । ഇതി । ഉപേതി । ദധാതി । അപാം । വൈ ।

ഏതത് | പുഷ്പം | യത് | പുഷ്പരപർണമിതി പുഷ്പര-പർണം |

രൂപേണ് | ഏവ | ഏനത് | ഉപേതി | ദധാതി | 35 (70)

(ഇന്ദ്രഃ - പശുകാമസ്യ - ഭവത്യ - വിശ്വം - സയോനിം -

വിശ്വശതിശ്ച) (A6)

5.2.7.1

ബ്രഹ്മ ജജ്ഞാനമിതി രൂക്മുപ ദധാതി ബ്രഹ്മമുഖാ വൈ
പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത ബ്രഹ്മമുഖാ ഏവ തത് പ്രജാ
യജമാനഃ സൃജതേ ബ്രഹ്മ ജജ്ഞാനമിത്യാഹ തസ്മാദ്
ബ്രാഹ്മണോ മുഖ്യോ മുഖ്യോ ഭവതി യ ഏവം വേദ
ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി ന പൃഥിവ്യാം നാന്തരീക്ഷേ ന
ദിവ്യഗ്നിശ്ചൈതവ്യ ഇതി യത് പൃഥിവ്യാം ചിന്വീത
പൃഥിവീഴ് ശുചാർപയേന്നൗഷധയോ ന വനസ്സതയഃ-[] 36

5.2.7.1 - Padam

ബ്രഹ്മ | ജജ്ഞാനം | ഇതി | രൂക്മം | ഉപേതി | ദധാതി |

ബ്രഹ്മമുഖാ ഇതി ബ്രഹ്മ - മുഖാഃ | വൈ | പ്രജാപതിരിതി

പ്രജാ - പതിഃ | പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ | അസൃജത |

ബ്രഹ്മമുഖാ ഇതി ബ്രഹ്മ - മുഖാഃ | ഏവ | തത് | പ്രജാ ഇതി

പ്ര-ജാഃ | യജമാനഃ | സൃജതേ | ബ്രഹ്മ | ജജ്ഞാനം | ഇതി |

ആഹ | തസ്മാത് | ബ്രാഹ്മണം | മുഖ്യഃ | മുഖ്യഃ |
 ഭവതി | യഃ | ഏവം | വേദ | ബ്രഹ്മവാദിന ഇതി ബ്രഹ്മ
 - വാദിനഃ | വദന്തി | ന | പൃഥിവ്യാം | ന | അന്തരീക്ഷേ |
 ന | ദിവി | അഗ്നിഃ | ചേതവ്യഃ | ഇതി | യത് | പൃഥിവ്യാം |
 ചിന്വീത | പൃഥിവീം | ശുചാ | അർപയേത് | ന |
 ഓഷധയഃ | ന | വനസ്സതയഃ | **36 (50)**

5.2.7.2

പ്ര ജായേരൻ യദന്തരീക്ഷേ ചിന്വീതാന്തരീക്ഷച് ശുചാ
 ഽർപയേന്ന വയാച്സി പ്ര ജായേരൻ യദ്-ദിവി ചിന്വീത
 ദിവച് ശുചാഽർപയേന്ന പർജന്യോ വർഷേദ്രുക്മുപ
 ദധാത്യമൃതം വൈ ഹിരണ്യമമൃത ഏവാഗ്നിം ചിനുതേ
 പ്രജായൈ ഹിരണ്യം പുരുഷമുപ ദധാതി യജമാന
 ലോകസ്യ വിധൂതൈ യദിഷ്ടകായാ ആത്യുണ്ണ-
 മനുപദധ്യാത് പശൂനാം ച യജമാനസ്യ ച പ്രാണമപി
 ദധ്യാദ് ദക്ഷിണതഃ- [ ] **37**

5.2.7.2 - Padam

പ്രേതി | ജായേരൻ | യത് | അന്തരീക്ഷേ | ചിന്വീത |
 അന്തരീക്ഷം | ശുചാ | അർപയേത് | ന | വയാച്സി |

പ്രേതി¹ । ജായേരന്¹ । യത്¹ । ദിവി¹ । ചിന്വീത¹ । ദിവം¹ ।
 ശുചാ¹ । അർപയേത്¹ । ന¹ । പർജന്യഃ¹ । വർഷേത്¹ । രുക്തം¹ ।
 ഉപേതി¹ । ദധാതി¹ । അമൃതം¹ । വൈ¹ । ഹിരണ്യം¹ । അമൃതേ¹ ।
 ഏവ¹ । അഗ്നിം¹ । ചിനുതേ¹ । പ്രജാത്യാ¹ ഇതി പ്ര-ജായൈ¹ ।
 ഹിരണ്മയം¹ । പുരുഷം¹ । ഉപേതി¹ । ദധാതി¹ ।
 യജമാനലോകസ്യേതി¹ യജമാന - ലോകസ്യ¹ । വിധ്യത്യാ¹
 ഇതി വി - ധ്യായൈ¹ । യത്¹ । ഇഷ്ടുകായാഃ¹ । ആത്യുണ്ണമിത്യാ¹
 - ത്യുണ്ണം¹ । അനുപദധ്യാദിത്യനു - ഉപദധ്യാത്¹ । പശൂനാം¹ ।
 ച¹ । യജമാനസ്യ¹ । ച¹ । പ്രാണമിതി പ്ര - അനം¹ । അപീതി¹ ।
 ദധ്യാത്¹ । ദക്ഷിണതഃ¹ । **37 (50)**

5.2.7.3

പ്രാഞ്ചമുപ¹ ദധാതി ദാധാർ യജമാനലോകം ന പശൂനാം ച¹
 യജമാനസ്യ ച പ്രാണമപി ദധാത്യഥോ ഖലിഷ്ടുകായാ¹
 ആത്യുണ്ണമനുപ¹ ദധാതി പ്രാണാനാമുപ്സ്യുഷ്യൈ¹
 ദ്രഹശ്ചസന്ദേത്യഭി മൃശതി ഹോത്രാസേവൈനം¹
 പ്രതിഷ്ഠാപയതി സ്രുചാവുപ ദധാത്യാജ്യസ്യ പൂർണാം¹
 കാർഷ്വരയമയീം ദദ്ധൻഃ പൂർണാ-മാദുംബരീമിയം വൈ¹
 കാർഷ്വരയമയസാവൗ-ദുംബരീമേ ഏവോപ ധത്തേ-[ ] **38**

5.2.7.3 - Padam

ப்ராஸு" | உபேதி | ப்யாதி | ப்யாா | யஜமானபோகமிதி |
யஜமான - போகம் | ந | பஸுநாம் | உ | யஜமானஸ்ய | உ |
ப்ராஸமிதி ப்ர-அநம் | அபீதி | ப்யாதி | அமோ னுதி |
வபு | னஸுக்காயா: | அதுஸுமித்யா - துஸு | அநு |
உபேதி | ப்யாதி | ப்ராஸானாமிதி ப்ர - அநானாம் |
உம்ஸுஸ்யா னுதுத் - சுஸுஸ்ய | ப்ரஸு: | உஸுந | னுதி |
அபீதி | மூஸதி | ஹோத்ராஸு | ஸுப | ஸுநம் | ப்ரதீதி |
ஸமாபயதி | ஸுப | உபேதி | ப்யாதி | அஜ்யஸ்ய |
பூர்ணாம் | கார்ஸுமயீமிதி கார்ஸு - மயீம் |
ப்யு: | பூர்ணாம் | ஓபுஸுரீம் | னுயம் | வெ |
கார்ஸுமயீதி கார்ஸு-மயீ | அஸு | ஓபுஸுரீ |
னுமே னுதி** | ஸுப | உபேதி | யுதே | **38 (50)**

5.2.7.4

துஸுமூப ப்யாதி ந ஹீமே யஜுஸுஸுபூமஹதி பக்சிணாம்
கார்ஸுமயீ-மூஸுரா-புஸுரீம் தஸுபஸ்யா
அஸாபுஸுரா ஸுஜ்யஸ்ய பூர்ணாம் கார்ஸுமயீம்
'வஜோ வா அஜ்யம் 'வஜ: கார்ஸுமயீ வஜஸுஸு

യജ്ഞസ്യ ദക്ഷിണതോ രക്ഷാഽസ്യപ ഹന്തി ദധുഃ
 പൂർണാഽദൃംബരീം പശവോ വൈ ദധൂർഗുദൃംബരഃ
 പശുഷോവോർജം ദധാതി പൂർണേ ഉപ ദധാതി പൂർണേ
 ഏവൈന -[ ] 39

5.2.7.4 - Padam

തുഷ്ണീം । ഉപേതി । ദധാതി । ന । ഹി । ഇമേ ഇതി । യജുഷാ ।
 ആപ്തം । അർഹതി । ദക്ഷിണാം । കാർഷ്വര്യമയീമിതി
 കാർഷ്വര്യ - മയീം । ഉത്തരാമിത്യുത്-തരാം । ഔദൃംബരീം ।
 തസ്മാത് । അസ്യഃ । അസൗ । ഉത്തരേത്യുത് - തരാ ।
 ആജ്യസ്യ । പൂർണാം । കാർഷ്വര്യമയീമിതി കാർഷ്വര്യ-മയീം ।
 വജ്രഃ । വൈ । ആജ്യം । വജ്രഃ । കാർഷ്വര്യഃ । വജ്രേണ । ഏവ ।
 യജ്ഞസ്യ । ദക്ഷിണതഃ । രക്ഷാഽസി । അപേതി । ഹന്തി ।
 ദധുഃ । പൂർണാം । ഔദൃംബരീം । പശവഃ । വൈ । ദധി ।
 ഊർക് । ഉദൃംബരഃ । പശുഷു । ഏവ । ഉർജം । ദധാതി ।
 പൂർണേ ഇതി । ഉപേതി । ദധാതി । പൂർണേ ഇതി । ഏവ ।
 ഏനം । 39 (50)

5.2.7.5

അമുഷിൻ ലോക ഉപതിഷ്ഠേതേ വിരാജ്യഗ്നിശ്ചേതവ്യ
ഇത്യാഹുഃ സുഗൈ വിരാഡ്യാഥ് സുചാവുപദധാതി
വിരാജ്യവാഗ്നിം ചിനുതേ യജ്ഞമുഖേ യജ്ഞമുഖേ വൈ
ക്രിയമാണേ യജ്ഞം രക്ഷാപ്സി ജിഹ്വാപ്സന്തി
യജ്ഞമുഖം രൂക്മാ യദ്-രൂക്മാ വ്യാഘാരയതി യജ്ഞ-
മുഖാദേവ രക്ഷാസ്യപ ഹന്തി പഞ്ചദിർ വ്യാഘാരയതി
പാങ്തോ യജ്ഞോ യാവാനേവ യജ്ഞസ്തസ്മാദ്-
രക്ഷാസ്യപ ഹന്ത്യക്ഷ്ണയാ വ്യാഘാരയതി
തസ്മാദക്ഷ്ണയാ ( ) പശവോഽങ്ഗാനി പ്ര ഹരന്തി
പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ । 40

5.2.7.5 - Padam

അമുഷിൻ । ലോകേ । ഉപേതി । തിഷ്ഠേതേ ഇതി ।
വിരാജീതി വി-രാജി । അഗ്നിഃ । ചേതവ്യഃ । ഇതി । ആഹുഃ ।
സൂക് । വൈ । വിരാഡിതി വി - രാട് । യത് । സുചൗ ।
ഉപദധാതീത്യുപ - ദധാതി । വിരാജീതി വി-രാജി । ഏവ ।
അഗ്നിം । ചിനുതേ । യജ്ഞമുഖേ യജ്ഞമുഖ ഇതി
യജ്ഞമുഖേ - യജ്ഞമുഖേ । വൈ । ക്രിയമാണേ । യജ്ഞം ।

രക്ഷാച്ഛി । ജിഹ്വാച്ഛന്തി । യജ്ഞമുഖമിതി
 യജ്ഞ-മുഖം । രൂക്ഃ । യത് । രൂക്ം । വ്യാഘാരയതീതി
 വി - ആഘാരയതി । യജ്ഞമുഖാദിതി യജ്ഞ - മുഖാത് ।
 ഏവ । രക്ഷാച്ഛി । അപേതി । ഹന്തി । പഞ്ചദിരിതി
 പഞ്ച-ഭിഃ । വ്യാഘാരയതീതി വി - ആഘാരയതി । പാക്തഃ ।
 യജ്ഞഃ । യാവാൻ । ഏവ । യജ്ഞഃ । തസ്മാത് । രക്ഷാച്ഛി ।
 അപേതി । ഹന്തി । അക്ഷ്ണയാ । വ്യാഘാരയതീതി
 വി - ആഘാരയതി । തസ്മാത് । അക്ഷ്ണയാ ( ) । പശവഃ ।
 അങ്ഗാനി । പ്രേതി । ഹരന്തി । പ്രതിഷ്ഠിത്യാ ഇതി
 പ്രതി - സ്ഥിത്യൈ । **40 (55) (വനസ്സതയോ - ദക്ഷിണതോ -**
ധത്ത - ഏനം - തസ്മാ ദക്ഷ്ണയാ - പഞ്ച ച) (A7)

5.2.8.1

സ്വയമാത്യുണ്ണാമുപ ദധാതീയം ധൈവ സ്വയമാത്യുണ്ണമാ-
 മേവോപ ധത്തേ ശ്വാമുപ പ്രാപയതി പ്രാണമേവാസ്യാം
 ദധാത്യഥോ പ്രാജാപത്യോ വാ അശ്വഃ പ്രജാപതിനൈവാ
 ധഗ്നിം ചിനുതേ പ്രഥമേഷ്ടകോപധീയമാനാ പശൂനാം ച
 യജമാനസ്യ ച പ്രാണമപി ദധാതി സ്വയമാത്യുണ്ണാ ദിവതി

പ്രാണാനാമുഥ്സൃഷ്ട്വാ അഥോ സുവർഗസ്യ
ലോകസ്യാനുഖ്യാത്യാ അഗ്നാവഗ്നിശ്ചൈതവ്യ
ഇത്യാഹുരേഷ വാ - [ ] 41

5.2.8.1 - Padam

സ്വയമാത്യുണ്ണാമിതി സ്വയം - ആത്യുണ്ണാം । ഉപേതി ।
ദധാതി । ഇയം । വൈ । സ്വയമാത്യുണ്ണേതി
സ്വയം- ആത്യുണ്ണാ । ഇമാം । ഏവ । ഉപേതി । ധത്തേ ।
അശ്വം । ഉപേതി । പ്രാപയതി । പ്രാണമിതി പ്ര - അനം ।
ഏവ । അസ്യാം । ദധാതി । അഥോ ഇതി । പ്രാജാപത്യ ഇതി
പ്രജാ - പത്യഃ । വൈ । അശ്വഃ । പ്രജാപതിനേതി
പ്രജാ - പതിനാ । ഏവ । അഗ്നിം । ചിനുതേ । പ്രഥമാ ।
ഇഷ്ട്വാ । ഉപധീയമാനേത്യുപ-ധീയമാനാ । പശൂനാം । ച ।
യജമാനസ്യ । ച । പ്രാണമിതി പ്ര - അനം । അപീതി ।
ദധാതി । സ്വയമാത്യുണ്ണേതി സ്വയം - ആത്യുണ്ണാ । ദവതി ।
പ്രാണാനാമിതി പ്ര - അനാനാം । ഉഥ്സൃഷ്ട്വാ ഇത്യുത് -
സൃഷ്ട്വൈ । അഥോ ഇതി । സുവർഗസ്യേതി സുവഃ-ഗസ്യ ।
ലോകസ്യ । അനുഖ്യാത്യാ ഇത്യനു - ഖ്യാതൈ । അഗ്നൗ ।

അഗ്നിഃ | ചേതവ്യഃ | ഇതി | ആഹുഃ | ഏഷഃ | വൈ | 41 (50)

5.2.8.2

അഗ്നിർവൈശ്യാനരോ യദ്ബ്രാഹ്മണസ്തസ്മൈ പ്രഥമാമിഷ്ടകാം
 യജുഷ്ടതാം പ്രയച്ഛേത് താം ബ്രാഹ്മണശ്ചോപ ദധ്യാതാ-
 മഗ്നാവേവ തദഗ്നിം ചിനുത ഈശ്വരോ വാ ഏഷ
 ആർതിമാർതോർയോ-ഽവിദാമിഷ്ടകാ-മുപദധാതി ത്രീൻ
 വരാൻ ദധ്യാത് ത്രയോ വൈ പ്രാണാഃ പ്രാണാനാഽ
 സ്തൃത്യൈ ദാവേവ ദേയൗ ദൗ ഹി പ്രാണാവേക ഏവ
 ദേയ ഏകോ ഹി പ്രാണഃ പശൂർ - [ ] 42

5.2.8.2 - Padam

അഗ്നിഃ | വൈശ്യാനരഃ | യത് | ബ്രാഹ്മണഃ | തസ്മൈ |
 പ്രഥമാം | ഇഷ്ടകാം | യജുഷ്ടതാമിതി യജുഃ - കൃതാം |
 പ്രേതി | യച്ഛേത് | താം | ബ്രാഹ്മണഃ | ച | ഉപേതി |
 ദധ്യാതാം | അഗ്നൗ | ഏവ | തത് | അഗ്നിം | ചിനുതേ |
 ഈശ്വരഃ | വൈ | ഏഷഃ | ആർതിം | ആർതോരിത്യാ
 - അർതോഃ | യഃ | അവിദാൻ | ഇഷ്ടകാം |
 ഉപദധാതീത്യുപ - ദധാതി | ത്രീൻ | വരാൻ | ദധ്യാത് |
 ത്രയഃ | വൈ | പ്രാണാ ഇതി പ്ര - അനാഃ |

പ്രാണാനാമിതി പ്ര - അനാനാം । സ്വതൈ ॥ ദ്വാ । ഏവ ।
 ദേയ ॥ ദ്വാ । ഹി । പ്രാണാവിതി പ്ര - അന ॥ ഏകഃ ।
 ഏവ । ദേയഃ । ഏകഃ । ഹി । പ്രാണ ഇതി പ്ര - അനഃ ।
 പശുഃ । 42 (50)

5.2.8.3

-വാ ഏഷ യദഗ്നിർന ഖലു വൈ പശവ ആയവസേ രമന്തേ
 ദൂർവേഷുകാമുപ ദധാതി പശൂനാം ധൃതൈ ദാഭ്യാം
 പ്രതിഷ്ഠിതൈ കാഞ്ചാത് കാഞ്ചാത് പ്രരോഹന്തീത്യാഹ
 കാഞ്ചനകാഞ്ചന ഹ്യേഷാ പ്രതിതിഷ്ഠതേവാ നോ ദൂർവേ
 പ്രതനു സഹസ്രേണ ശതേന ചേത്യാഹ സാഹസ്രഃ
 പ്രജാപതിഃ പ്രജാപതേരാപ്തേ ദേവലക്ഷ്മം വൈ
 ത്രയാലിഖിതാ താമുത്തരലക്ഷ്മാണം ദേവാ
 ഉപാദധതാ-ധരലക്ഷ്മാണ-മസുരാ യം - [ ] 43

5.2.8.3 - Padam

വൈ । ഏഷഃ । യത് । അഗ്നിഃ । ന । ഖലു । വൈ । പശവഃ ।
 ആയവസേ । രമന്തേ । ദൂർവേഷുകാമിതി ദൂർവാ-ഇഷ്ടകാം ।
 ഉപേതി । ദധാതി । പശൂനാം । ധൃതൈ ॥ ദാഭ്യാം ॥
 പ്രതിഷ്ഠിത്യാ ഇതി പ്രതി - സ്ഥിതൈ ।

കാ॒ണ്ഡാ॑ത്കാ॒ണ്ഡാദി॑തി കാ॒ണ്ഡാ॑ത് - കാ॒ണ്ഡാ॑ത് ।
 പ്ര॒രോഹ॑ന്തീതി പ്ര - രോഹ॑ന്തീ । ഇ॒തി । ആ॒ഹ ।
 കാ॒ണ്ഡേ॑നകാ॒ണ്ഡേനേ॑തി കാ॒ണ്ഡേ॑ന - കാ॒ണ്ഡേ॑ന । ഹി ।
 ഏ॒ഷാ । പ്ര॒തി॒തി॒ഷ്ഠതീ॑തി പ്രതി - തി॒ഷ്ഠതി॑ । ഏ॒വാ ।
 നഃ । ദൂ॒ർവേ॑ । പ്രേ॒തി । ത॒നു । സ॒ഹസ്രേ॑ണ । ശ॒തേന॑ । ച ।
 ഇ॒തി । ആ॒ഹ । സാ॒ഹസ്രഃ॑ । പ്ര॒ജാപ॑തിരിതി പ്ര॒ജാ-പ॑തിഃ ।
 പ്ര॒ജാപ॑തേരിതി പ്ര॒ജാ - പ॑തേഃ । ആ॒പ്തേ॑ ।
 ദേ॒വല॑ക്ഷ്മിതി ദേ॒വ - ല॑ക്ഷ്മം । വൈ । ത്ര॒യാലി॑ഖിതേതി
 ത്രി - ആ॒ലി॒ഖി॒താ । താ॒ം । ഉ॒ത്ത॒രല॑ക്ഷ്മാണമിത്യു॒ത്ത॒ര -
 ല॑ക്ഷ്മാണം । ദേ॒വാഃ । ഉ॒പേ॒തി । അ॒ദധ॑ത ।
 അ॒ധ॒രല॑ക്ഷ്മാണമിത്യു॒ധ॒ര - ല॑ക്ഷ്മാണം । അ॒സു॒രാഃ ।

യം । 43 (50)

5.2.8.4

കാ॒മയേ॑ത വ॒സീയാ॑ൻമ് സ്യാ॒ദിത്യു॑ത്ത॒രല॑ക്ഷ്മാണം
 ത॒സ്യോ॒പ ദധ്യാ॑ദ്-വ॒സീയാ॑നേ॒വ ഭ॑വതി യം കാ॒മയേ॑ത
 പാ॒പീയാ॑ൻമ് സ്യാ॒ദിത്യു॑ധ॒രല॑ക്ഷ്മാണം ത॒സ്യോ॒പ
 ദധ്യാ॑ദ॒സുര॑യോനി-മേ॒വൈന॑മ॒നു പ॑രാ ഭാവ॒യതി॑
 പാ॒പീയാ॑ൻ ഭവതി ത്ര॒യാലി॑ഖി॒താ ഭ॑വതീ॒മേ വൈ

ലോ॒കാ॒സ്ത്ര്യാ॑ലി॒വിതൈ॑ഭ്യ॒ ഏ॒വ ലോ॒കേ॒ഭ്യോ ഭ്രാ॑ത്യു॒വ്യ-
 മ॒ന്തരേ॑ത്യു॒ങ്ഗീ॒രസഃ॑ സു॒വർഗം॑ ലോ॒കം യ॒തഃ പു॑രോ॒ധാശഃ॑
 കൂ॒ർമോ ഭൂ॒ത്വാ॑സു പ്രാ॒സർപ॑- [ ] 44

5.2.8.4 - Padam

കാമ॑യേ॒ത । വ॒സീ॒യാൻ । സ്യാ॑ത് । ഇ॒തി ।
 ഉ॒ത്തര॑ലക്ഷ്മാണമിത്യു॒ത്തര॑-ലക്ഷ്മാ॒ണം । ത॒സ്യ । ഉ॒പേതി॑ ।
 ദധ്യാ॑ത് । വ॒സീ॒യാൻ । ഏ॒വ । ഭ॒വതി॑ । യം ।
 കാമ॑യേ॒ത । പാ॒പീ॒യാൻ । സ്യാ॑ത് । ഇ॒തി ।
 അ॒ധര॑ലക്ഷ്മാണമിത്യു॒ധര॑ - ലക്ഷ്മാ॒ണം । ത॒സ്യ । ഉ॒പേതി॑ ।
 ദധ്യാ॑ത് । അ॒സുര॑യോനിമിത്യു॒സുര॑ - യോ॒നിം । ഏ॒വ ।
 ഏ॒നം । അ॒നു । പ॒രേതി॑ । ഭാ॒വയ॑തി । പാ॒പീ॒യാൻ । ഭ॒വതി॑ ।
 ത്ര്യോ॒ലി॒വിതേ॑തി॒ ത്രി - ആ॑ലി॒വിതാ॑ । ഭ॒വതി॑ । ഇ॒മേ । വൈ॑ ।
 ലോ॒കാഃ । ത്ര്യോ॒ലി॒വിതേ॑തി॒ ത്രി - ആ॑ലി॒വിതാ॑ । ഏ॒ഭ്യഃ ।
 ഏ॒വ । ലോ॒കേ॒ഭ്യഃ । ഭ്രാ॑ത്യു॒വ്യം । അ॒ന്തഃ । ഏ॒തി ।
 അ॒ങ്ഗീ॒രസഃ॑ । സു॒വർഗ॑മിതി॒ സു॒വഃ-ഗം॑ । ലോ॒കം । യ॒തഃ ।
 പു॒രോ॒ധാശഃ॑ । കൂ॒ർമഃ । ഭൂ॒ത്വാ । അ॒നു । പ്രേ॒തി ।
 അ॒സർപ॑ത് । 44 (50)

5.2.8.5

-ദൃത് കൃർമമുപദധാതി യഥാ ക്ഷേത്രവിദിഞ്ജസാ നയത്യേ-
 വമേവൈനം കൃർമഃ സുവർഗം ലോകമഞ്ജസാ നയതി മേധോ
 വാ ഏഷ പശൂനാം യത് കൃർമോ യത് കൃർമമുപ ദധാതി
 സ്വമേവ മേധം പശ്യന്തഃ പശവ ഉപ തിഷ്ഠന്തേ ശ്ശാനം വാ
 ഏതത് ക്രിയതേ യന്മൃതാനാം പശൂനാഃ
 ശീർഷാണ്യുപധീയന്തേ യജ്ജീവന്തം കൃർമമുപ ദധാതി
 തേനാശ്ശാനചിദാസുവ്യോ വാ ഏഷ യത് -[ ] 45

5.2.8.5 - Padam

യത് | കൃർമം | ഉപദധാതീത്യുപ - ദധാതി | യഥാ |
 ക്ഷേത്രവിദിതി ക്ഷേത്ര - വിത് | അഞ്ജസാ | നയതി |
 ഏവം | ഏവ | ഏനം | കൃർമഃ | സുവർഗമിതി സുവഃ-ഗം |
 ലോകം | അഞ്ജസാ | നയതി | മേധഃ | വൈ | ഏഷഃ |
 പശൂനാം | യത് | കൃർമഃ | യത് | കൃർമം | ഉപദധാതീത്യുപ -
 ദധാതി | സ്വം | ഏവ | മേധം | പശ്യന്തഃ | പശവഃ | ഉപേതി |
 തിഷ്ഠന്തേ | ശ്ശാനം | വൈ | ഏതത് | ക്രിയതേ | യത് |
 മൃതാനാം | പശൂനാം | ശീർഷാണി |
 ഉപധീയന്ത ഇത്യുപ - ധീയന്തേ | യത് | ജീവന്തം | കൃർമം |

ഉപദയാതീത്യുപ - ദയാതി । തേന ।

അശ്ശശാനചിദിത്യശ്ശശാന - ചിത് । വാസുവ്യഃ । വൈ ।

ഏഷഃ । യത് । 45 (50)

5.2.8.6

കൂർമോ മധു വാതാ ജതായത ഇതി ദധ്വാ മധുമിശ്രേണാഭ്യ-
 നക്തി സ്വദയത്യേവൈനം ഗ്രാമ്യം വാ ഏതദന്നം യദ്-
 ദധ്വാരണ്യം മധു യദധ്വാ മധുമിശ്രേണാ ഭ്യനക്ത്യുഭയസ്യാ
 അവരുദ്ധ്യ മഹീ ദ്യൗഃ പൃഥിവീ ച ന ഇത്യാഹാഃ
 ദ്യാമേവൈനമുഭയതഃ പരിഗൃഹ്ണാതി പ്രാഞ്ചമുപ ദയാതി
 സുവർഗസ്യ ലോകസ്യ സമഷ്ട്യ പുരസ്താത്
 പ്രത്യഞ്ചമുപ ദയാതി തസ്താത് - [ ] 46

5.2.8.6 - Padam

കൂർമഃ । മധു । വാതാഃ । ജതായത ഇത്യുത - യതേ । ഇതി ।
 ദധ്വാ । മധുമിശ്രേണേതി മധു - മിശ്രേണ । അഭീതി ।
 അനക്തി । സ്വദയതി । ഏവ । ഏനം । ഗ്രാമ്യം । വൈ ।
 ഏതത് । അന്നം । യത് । ദധി । ആരണ്യം । മധു । യത് ।
 ദധ്വാ । മധുമിശ്രേണേതി മധു - മിശ്രേണ । അഭ്യനക്തീത്യഭി
 - അനക്തി । ഉഭയസ്യ । അവരുദ്ധ്യാ ഇത്യുപ - രുദ്ധ്യ ।

മഹീ । ദ്യൗഃ । പൃഥ്വിവീ । ച । നഃ । ഇതി । ആഹ । ആഭ്യാം ।
 ഏവ । ഏനം । ഉഭയതഃ । പരീതി । ഗൃഹ്ണാതി । പ്രാഞ്ചം ।
 ഉപേതി । ദധാതി । സുവർഗസ്യേതി സുവഃ - ഗസ്യ ।
 ലോകസ്യ । സമഷ്ട്യാ ഇതി സം - അഷ്ട്യാ । പുരസ്താത് ।
 പ്രത്യഞ്ചം । ഉപേതി । ദധാതി । തസ്താത് । **46 (50)**

5.2.8.7

പുരസ്താത് പ്രത്യഞ്ചഃ പശവോ മേധമുപ തിഷ്ഠന്തേ യോ വാ
 അപനാഭിമഗ്നിം ചിന്തേ യജമാനസ്യ നാഭിമനു പ്രവിശതി
 സ ഏനമീശ്വരോ ഹിച്ഛിതോരുലൂഖലമുപ ദധാത്യേഷാ വാ
 അഗ്നേർ നാഭിഃ സനാഭിമേവാഗ്നിം ചിന്തേ ഹിച്ഛിതായാ
 ഔദുംബരം ദവത്യൂർഗാ ഉദുംബര ഊർജമേവാവ രുന്ധേ
 മധ്യത ഉപ ദധാതി മധ്യത ഏവാസ്മാ ഊർജം ദധാതി
 തസ്താൻ- ( ) -മധ്യത ഊർജാ ഭൂഞ്ജത ഇയദ്-ദവതി
 പ്രജാപതിനാ യജ്ഞമുഖേന സംമിതമവ ഹന്ത്യന്നമേവാകർ
 വൈഷ്ണവ്യർചോപ ദധാതി വിഷ്ണുർവൈ യജ്ഞോ വൈഷ്ണവാ
 വനസ്സതയോ യജ്ഞ ഏവ യജ്ഞം പ്രതിഷ്ഠാപയതി । **47**

5.2.8.7 - Padam

പുരസ്താത് | പ്രത്യഞ്ചഃ | പശവഃ | മേധം | ഉപേതി | തിഷ്ഠന്തേ |
 യഃ | വൈ | അപനാഭിമിത്യപ - നാഭിം | അഗ്നിം | ചിനുതേ |
 യജമാനസ്യ | നാഭിം | അനു | പ്രേതി | വിശതി | സഃ |
 ഏനം | ഇൗശ്വരഃ | ഹിച്ഛീതോഃ | ഉലൂഖലം | ഉപേതി |
 ദധാതി | ഏഷാ | വൈ | അഗ്നേഃ | നാഭിഃ | സനാഭിമിതി
 സ - നാഭിം | ഏവ | അഗ്നിം | ചിനുതേ | അഹിച്ഛാസായൈ |
 ഔദുംബരം | ദവതി | ഊർക് | വൈ | ഉദുംബരഃ | ഊർജം |
 ഏവ | അവേതി | രൂന്ധേ | മധ്യതഃ | ഉപേതി | ദധാതി |
 മധ്യതഃ | ഏവ | അസ്മൈ | ഊർജം | ദധാതി | തസ്താത് ( ) |
 മധ്യതഃ | ഊർജാ | ദുഞ്ജതേ | ഇയത് | ദവതി |
 പ്രജാപതിനേതി പ്രജാ - പതിനാ | യജ്ഞമുഖേനേതി
 യജ്ഞ - മുഖേന | സമ്മിതമിതി സം-മിതം | അവേതി |
 ഹന്തി | അന്നം | ഏവ | അകഃ | വൈഷ്ണവ്യാ | ഋചാ |
 ഉപേതി | ദധാതി | വിഷ്ണുഃ | വൈ | യജ്ഞഃ | വൈഷ്ണവാഃ |
 വനസ്സതയഃ | യജ്ഞേ | ഏവ | യജ്ഞം | പ്രതീതി |
 സ്ഥാപയതി | 47 (77)

(ഏഷ വൈ-പശുർ - യ - മസർപ - ദേഷ യത്-തസ്മാത് -
തസ്മാത് - സപ്തവിംശതിശ്ച) (A8)

5.2.9.1

ഏഷാം വാ ഏതല്പോകാനാം ജ്യോതിഃ സംഭൃതം യദുഖാ
യദുഖാ-മുപദയാത്യേഭ്യ ഏവ ലോകേഭ്യോ ജ്യോതിരവ രൂന്ധേ
മധ്യത ഉപ ദധാതി മധ്യത ഏവാസ്മൈ ജ്യോതിർ ദധാതി
തസ്മാന്നധ്യതോ ജ്യോതിരുപാഃസ്മഹേ സിക്താഭിഃ പൂരയത്യേ
തദാ അഗ്നേർവൈശ്വാന്നരസ്യ രൂപം രൂപേണൈവ
വൈശ്വാന്നരമവ രൂന്ധേ യം കായേത ക്ഷോധുകഃ
സ്യാദിത്യുനാം തസ്മാപ- [ ] 48

5.2.9.1 - Padam

ഏഷാം | വൈ | ഏതത് | ലോകാനാം | ജ്യോതിഃ |
സംഭൃതമിതി സം - ഭൃതം | യത് | ഉഖാ | യത് | ഉഖാം |
ഉപദയാതീത്യുപ - ദധാതി | ഏഭ്യഃ | ഏവ | ലോകേഭ്യഃ |
ജ്യോതിഃ | അവേതി | രൂന്ധേ | മധ്യതഃ | ഉപേതി | ദധാതി |
മധ്യതഃ | ഏവ | അസ്മൈ | ജ്യോതിഃ | ദധാതി | തസ്മാത് |
മധ്യതഃ | ജ്യോതിഃ | ഉപേതി | ആസ്മഹേ | സിക്താഭിഃ |
പൂരയതി | ഏതത് | വൈ | അഗ്നേഃ | വൈശ്വാന്നരസ്യ |

രൂപം | രൂപേണ | ഏവ | വൈശ്യാനരം | അവേതി | രൂന്ധേ |
 യം | കാര്യേത | ക്ഷോധുകഃ | സ്യാത് | ഇതി | ഊനാം |
 തസ്യ | ഉപേതി | **48 (50)**

5.2.9.2

ദധ്യാത് ക്ഷോധുക ഏവ ദവതി യം കാര്യേതാ-നുപദസ്യ-
 ദന്നമദ്യാദിതി പൂർണാം തസ്യോപ ദധ്യാദനുപദസ്യ
 ദേവാനമത്തി സഹസ്രം വൈ പ്രതി പുരുഷഃ പശൂനാം
 യജ്ഞേതി സഹസ്രമന്യേ പശവോ മധ്യേ പുരുഷശീർഷമുപ
 ദധാതി സവീർ യത്പായോഖായാമപി ദധാതി
 പ്രതിഷ്ഠാമേവൈനദ്-ഗമയതി വ്യൂഢം വാ ഏതത്
 പ്രാണൈരമേധ്യം യത് പുരുഷശീർഷമമൃതം
 ഖലു വൈ പ്രാണാ - [ ] **49**

5.2.9.2 - Padam

ദധ്യാത് | ക്ഷോധുകഃ | ഏവ | ദവതി | യം | കാര്യേത |
 അനുപദസ്യദിത്യനുപ-ദസ്യത് | അന്നം | അദ്യാത് | ഇതി |
 പൂർണാം | തസ്യ | ഉപേതി | ദധ്യാത് |
 അനുപദസ്യദിത്യനുപ - ദസ്യത് | ഏവ | അന്നം | അത്തി |
 സഹസ്രം | വൈ | പ്രതീതി | പുരുഷഃ | പശൂനാം |

യച്ഛതി | സഹസ്രം | അന്യേ | പശവഃ | മധ്യേ |
 പുരുഷശീർഷമിതി പുരുഷ - ശീർഷം | ഉപേതി | ദധാതി |
 സവീര്യതായേതി സവീര്യ-തായ | ഉഖായാം | അപീതി |
 ദധാതി | പ്രതിഷ്ഠാമിതി പ്രതി - സ്ഥാം | ഏവ | ഏനത് |
 ഗമയതി | വ്യൂഢമിതി വി - ജഢം | വൈ | ഏതത് |
 പ്രാണൈരിതി പ്ര - അനൈഃ | അമേധ്യം | യത് |
 പുരുഷശീർഷമിതി പുരുഷ - ശീർഷം | അമൃതം | ഖലു |
 വൈ | പ്രാണാ ഇതി പ്ര - അനാഃ | **49 (50)**

5.2.9.3

അമൃതച്ഛ് ഹിരണ്യം പ്രാണേഷു ഹിരണ്യശ്ലാൻ
 പ്രത്യസ്യതി പ്രതിഷ്ഠാമേവൈനദ്-ഗമയിതാ പ്രാണൈഃ
 സമർധയതി ദധ്നാ മധുമിശ്രേണ പുരയതി മധവേഷ്ടാഽസാനീതി
 ശൃതാതക്യേന മേധ്യതായ ഗ്രാമ്യം വാ ഏതദന്നം യദ്-
 ദധ്യാരണ്യം മധു യദധ്നാ മധുമിശ്രേണ പുരയത്യുദയസ്യാ-
 വരുദ്ധ്യ പശുശീർഷാണുപ ദധാതി പശവോ വൈ
 പശുശീർഷാണി പശുനേവാവ രുന്ധേ യം കായേതാപശുഃ
 സ്യാദിതി - [ ] **50**

5.2.9.3 - Padam

അമൃതം | ഹിരണ്യം | പ്രാണേഷിതി പ്ര - അനേഷു |
 ഹിരണ്യശ്ലാഘിതി ഹിരണ്യ-ശ്ലാഘ | പ്രതീതി |
 അസൃതി | പ്രതിഷ്ഠാമിതി പ്രതി - സ്ഥാം | ഏവ | ഏനത് |
 ഗമയിത്വാ | പ്രാണൈരിതി പ്ര - അനൈഃ | സമിതി |
 അർധയതി | ദധ്വാ | മധുമിശ്രേണേതി മധു - മിശ്രേണ |
 പൂരയതി | മധവ്യഃ | അസാനി | ഇതി | ശൃതാതക്ഷേണേതി
 ശൃത - ആതക്ഷേണ | മേധ്യത്വായേതി മേധ്യ - ത്വായ |
 ഗ്രാമ്യം | വൈ | ഏതത് | അന്നം | യത് | ദധി | ആരണ്യം |
 മധു | യത് | ദധ്വാ | മധുമിശ്രേണേതി മധു - മിശ്രേണ |
 പൂരയതി | ഉഭയസ്യ | അവരുദ്ധ്യാ ഇത്യവ - രുദ്ധ്യ |
 പശുശീർഷാണിതി പശു-ശീർഷാണി | ഉപേതി | ദധാതി |
 പശവഃ | വൈ | പശുശീർഷാണിതി പശു - ശീർഷാണി |
 പശൂൻ | ഏവ | അവേതി | രുന്ധേ | യം | കാമയേത |
 അപശുഃ | സൃാത് | ഇതി | **50 (50)**

5.2.9.4

വിഷ്ണുചീനാനി തസ്യോപ ദദ്ധ്യാദ്-വിഷ്ണുച ഏവാസ്മാത്
 പശൂൻ ദധാത്യപശുരേവ ദവതി യം കാമയേത പശുമാൻമ

-സ്യാദിതി സമീചീനാനി തസ്യോപ ദധ്യാമ് സമീച
 ഏവാസ്മൈ പശൂൻ ദധാതി പശുമാനേവ ദവതി പുരസ്താത്
 പ്രതീചീനമശ്വസ്യോപ ദധാതി പശ്ചാത്
 പ്രാചീനമൃഷഭസ്യോ-പശവോ വാ അന്യേ ഗോ അശ്വോഭ്യഃ
 പശവോ ഗോ അശ്വാന്നേവാസ്മൈ സമീചോ ദധാത്യേ-
 താവന്തോ വൈ പശവോ - [ ] 51

5.2.9.4 - Padam

വിഷ്ണുചീനാനി । തസ്യ । ഉപേതി । ദധ്യാത് । വിഷ്ണുചഃ ।
 ഏവ । അസ്മാത് । പശൂൻ । ദധാതി । അപശൂഃ । ഏവ ।
 ദവതി । യം । കായേത । പശുമാനിതി പശു - മാൻ ।
 സ്യാത് । ഇതി । സമീചീനാനി । തസ്യ । ഉപേതി । ദധ്യാത് ।
 സമീചഃ । ഏവ । അസ്മൈ । പശൂൻ । ദധാതി ।
 പശുമാനിതി പശു - മാൻ । ഏവ । ദവതി । പുരസ്താത് ।
 പ്രതീചീനം । അശ്വസ്യ । ഉപേതി । ദധാതി । പശ്ചാത് ।
 പ്രാചീനം । ഋഷഭസ്യ । അപശവഃ । വൈ । അന്യേ ।
 ഗോ അശ്വോഭ്യ ഇതി ഗോ - അശ്വോഭ്യഃ । പശവഃ ।
 ഗോ അശ്വാനിതി ഗോ - അശ്വാൻ । ഏവ । അസ്മൈ ।
 സമീചഃ । ദധാതി । ഏതാവന്തഃ । വൈ । പശവഃ । 51 (50)

5.2.9.4

ദ്വിപാദശ്ച ചതുഷ്പാദശ്ച താൻ വാ ഏതദഗ്നു പ്രധാതി
 യത് പശുശീർഷാണ്യുപ-ദധാത്യ-മുമാരണ്യമനു തേ
 ദിശാമീത്യാഹ ഗ്രാമ്യേഭ്യ ഏവ പശുഭ്യ ആരണ്യാൻ
 പശുണ്ണുചമനൂഥ് സ്യജതി തസ്മാത് സമാവത് പശൂനാം
 പ്രജായമാനാനാ-മാരണ്യാഃ പശവഃ കനീയാഽസഃ ശുചാ
 ഹ്യുതാഃ സർപശീർഷമുപ ദധാതി യൈവ സർപേ
 തിഷിസ്താമേവാവ രുന്ധേ- [ ] 52

5.2.9.5 - Padam

ദ്വിപാദ ഇതി ദ്വി-പാദഃ । ച । ചതുഷ്പാദ ഇതി ചതുഃ-പാദഃ ।
 ച । താൻ । വൈ । ഏതത് । അഗ്നു । പ്രേതി । ദധാതി ।
 യത് । പശുശീർഷാണീതി പശു - ശീർഷാണി ।
 ഉപദധാതീത്യുപ - ദധാതി । അമും । ആരണ്യം । അനഗിതി ।
 തേ । ദിശാമി । ഇതി । ആഹ । ഗ്രാമ്യേഭ്യഃ । ഏവ । പശുഭ്യ
 ഇതി പശു - ഭ്യഃ । ആരണ്യാൻ । പശൂൻ । ശുചം । അനു ।
 ഉദിതി । സ്യജതി । തസ്മാത് । സമാവത് । പശൂനാം ।
 പ്രജായമാനാനാമിതി പ്ര - ജായമാനാനാം । ആരണ്യാഃ ।
 പശവഃ । കനീയാഽസഃ । ശുചാ । ഹി । ഋതാഃ ।

സർവശരീരേഷമിതി സർവ - ശരീരേഷം । ഉപേതി । ദധാതി ।
 യാ । ഏവ । സർവേ । തിഷ്ഠിഃ । താം । ഏവ । അപേതി ।
 രൂന്ധേ । 52 (50)

5.2.9.5

യഥ് സമീചീനം പശുശരീരേഷൈ രൂപ ദധ്യാദ് ഗ്രാമ്യാൻ
 പശൂൻ ദച്ശുകാഃ സ്യൂർയദ്-വിഷ്ണുചീന-മാരണ്യാൻ
 യജുരേവ വദേവ താം തിഷ്ഠിച് രൂന്ധേ യാ സർവേ
 ന ഗ്രാമ്യാൻ പശൂൻ ഹിനസ്തി നാഽരണ്യാനഥോ
 ഖലുപധേയമേവ യദുപദധാതി തേന താം തിഷ്ഠിമവ രൂന്ധേ
 യാ സർവേ യദ്-യജുർ വദതി തേന ശാന്തം । 53

5.2.9.6 - Padam

യത് । സമീചീനം । പശുശരീരേഷരിതി പശു-ശരീരേഷഃ ।
 ഉപദധ്യാദിത്യുപ - ദധ്യാത് । ഗ്രാമ്യാൻ । പശൂൻ ।
 ദച്ശുകാഃ । സ്യൂഃ । യത് । വിഷ്ണുചീനം । ആരണ്യാൻ ।
 യജുഃ । ഏവ । വദേത് । അപേതി । താം । തിഷ്ഠിം । രൂന്ധേ ।
 യാ । സർവേ । ന । ഗ്രാമ്യാൻ । പശൂൻ । ഹിനസ്തി । ന ।
 ആരണ്യാൻ । അഥോ ഇതി । ഖലു । ഉപധേയമിത്യുപ -
 ധേയം । ഏവ । യത് । ഉപദധാതീത്യുപ - ദധാതി । തേന ।

താം | തിഷ്ഠിം | അവേതി | രൂന്ധേ | യാ | സർവ്വേ | യത് |
യജുഃ | വദതി | തേന | ശാന്തം | **53 (44)**

(ഊനാന്തസ്യോപ - പ്രാണാഃ - സ്യോദിതി - വൈ പശവോ
- രൂന്ധേ - ചതുശ്ചത്വാരീശ്ശു) (A9)

5.2.10.1

പശുർവാ ഏഷ യദഗ്നിര്യോനിഃ ഖലു വാ ഏഷാ
പശോർവി ക്രിയതേ യത് പ്രാചീനമൈഷ്ടകാദ്-യജുഃ
ക്രിയതേ രേതോഽപസ്യാ അപസ്യാ ഉപ ദധാതി യോനാവേവ
രേതോ ദധാതി പഞ്ചോപ ദധാതി പാക്താഃ പശവഃ
പശൂനേവാസ്മൈ പ്രജനയതി പഞ്ച ദക്ഷിണതോ വജ്രോ
വാ അപസ്യാ വജ്രേണൈവ യജ്ഞസ്യ ദക്ഷിണതോ
രക്ഷാഽസ്യപ ഹന്തി പഞ്ച പശ്വാത് - [ ] **54**

5.2.10.1 - Padam

പശുഃ | വൈ | ഏഷഃ | യത് | അഗ്നിഃ | യോനിഃ | ഖലു |
വൈ | ഏഷാ | പശോഃ | വീതി | ക്രിയതേ | യത് |
പ്രാചീനം | ഐഷ്ടകാത് | യജുഃ | ക്രിയതേ | രേതഃ |
അപസ്യാഃ | അപസ്യാഃ | ഉപേതി | ദധാതി | യോനഃ |
ഏവ | രേതഃ | ദധാതി | പഞ്ച | ഉപേതി | ദധാതി |

പാക്താഃ | പശവഃ | പശൂൻ | ഏവ | അസ്മൈ | പ്രേതി |
 ജനയതി | പഞ്ച | ദക്ഷിണതഃ | വജ്രഃ | വൈ | അപസ്യാഃ |
 വജ്രേണ | ഏവ | യജ്ഞസ്യ | ദക്ഷിണതഃ | രക്ഷാഽസി |
 അപേതി | ഹന്തി | പഞ്ച | പശ്വാത് | 54 (50)

5.2.10.2

പ്രാചീരൂപ ദധാതി പശ്വാദൈ പ്രാചീനഃ രേതോ ധീയതേ
 പശ്വാദേവാസ്മൈ പ്രാചീനഃ രേതോ ദധാതി പഞ്ച
 പുരസ്താത് പ്രതീചീരൂപ ദധാതി പഞ്ച പശ്വാത്
 പ്രാചീസ്മാത് പ്രാചീനഃ രേതോ ധീയതേ പ്രതീചീഃ പ്രജാ
 ജായന്തേ പഞ്ചാത്തരതഃ ഛന്ദസ്യാഃ പശവോ വൈ
 ഛന്ദസ്യാഃ പശൂനേവ പ്രജാതാൻമ സ്വമായതനമഭി
 പര്യുഹത ഇയം വാ അഗ്നേ-രതിദാഹാദബിഭേദ്
 സൈതാ- [ ] 55

5.2.10.2 - Padam

പ്രാചീഃ | ഉപേതി | ദധാതി | പശ്വാത് | വൈ | പ്രാചീനം |
 രേതഃ | ധീയതേ | പശ്വാത് | ഏവ | അസ്മൈ | പ്രാചീനം |
 രേതഃ | ദധാതി | പഞ്ച | പുരസ്താത് | പ്രതീചീഃ | ഉപേതി |
 ദധാതി | പഞ്ച | പശ്വാത് | പ്രാചീഃ | തസ്മാത് | പ്രാചീനം |

രേതഃ | ധീയതേ | പ്രതീചീഃ | പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ |
 ജായന്തേ | പഞ്ച | ഉത്തരത ഇത്യുത്-തരതഃ | ഛന്ദസ്യാഃ |
 പശവഃ | വൈ | ഛന്ദസ്യാഃ | പശൂൻ | ഏവ | പ്രജാതാനിതി
 പ്ര - ജാതാൻ | സ്വം | ആയതനമിത്യാ - യതനം | അഭി |
 പരീതി | ഊഹതേ | ഇയം | വൈ | അഗ്നേഃ |
 അതിദാഹാദിത്യതി - ദാഹാത് | അബിഭേത് | സാ |
 ഏതാഃ | **55 (50)**

5.2.10.3

അപസ്യാ അപശ്യത് താ ഉപാധത്ത തതോ വാ ഇമാം
 നാത്യദഹദ്-യദപസ്യാ ഉപദധാത്യസ്യാ അനതിദാഹായോ
 വാച ഹേയമദദിമ് സ ബ്രഹ്മണാഽന്നം യസ്യൈതാ
 ഉപധീയാന്തേ യ ഉ ചൈനാ ഏവംവേ ദദിതി പ്രാണഭൃത
 ഉപ ദധാതി രേതസ്യേവ പ്രാണാൻ ദധാതി തസ്മാദ്-വദൻ
 പ്രാണൻ പശ്യന്ത്യുണ്ണൻ പശൂർജായതേ ഽയം പുരോ-[ ] **56**

5.2.10.3 - Padam

അപസ്യാഃ | അപശ്യത് | താഃ | ഉപേതി | അധത്ത | തതഃ |
 വൈ | ഇമാം | ന | അതീതി | അദഹത് | യത് | അപസ്യാഃ |
 ഉപദധാതീത്യുപ - ദധാതി | അസ്യാഃ |

അ॒ന॒തി॒ദാ॒ഹാ॒യേ॒ത്യു॒ന॒തി - ദാ॒ഹാ॒യ | ഉ॒വാ॒ച | ഹ | ഇ॒യം |
 അ॒ദ॒ത് | ഇ॒ത് | സഃ | ബ്ര॒ഹ്മ॒ണാ | അ॒ന്നം | യ॒സ്യ | ഏ॒താഃ |
 ഉ॒പ॒ധീ॒യാ॒ന്താ ഇ॒ത്യു॒പ-ധീ॒യാ॒ന്തേ | യഃ | ഉ | ച | ഏ॒താഃ |
 ഏ॒വം | വേ॒ദ॒ത് | ഇ॒തി | പ്രാ॒ണഭൃ॒ത ഇ॒തി പ്രാ॒ണ - ഭൃ॒തഃ |
 ഉ॒പേ॒തി | ദ॒ധാ॒തി | രേ॒ത॒സി | ഏ॒വ | പ്രാ॒ണാ॒നി॒തി
 പ്ര - അ॒നാ॒ൻ | ദ॒ധാ॒തി | ത॒സ്മാ॒ത് | വ॒ദ॒ന് | പ്രാ॒ണാ॒നി॒തി
 പ്ര - അ॒ന॒ന് | പ॒ശ്യ॒ന് | ശൃ॒ണ്വ॒ന് | പ॒ശുഃ | ജാ॒യ॒തേ |
 അ॒യം | പു॒രഃ | **56 (50)**

5.2.10.4

ഭു॒വ ഇ॒തി പു॒രസ്താ॒ദു॒പ ദ॒ധാ॒തി പ്രാ॒ണമേ॒വൈ॒താദി॑ർ-
 ദാ॒ധാ॒രാഽയം ദ॒ക്ഷി॒ണാ വി॒ശ്വ॒കർ॒മേതി॑ ദ॒ക്ഷി॒ണതോ
 മ॒ന ഏ॒വൈ॒താദി॑ർ ദാ॒ധാ॒രാഽയം പ॒ശ്വാദ്-വി॒ശ്വ॒വൃ॒ചാ ഇ॒തി
 പ॒ശ്വാ-ച॒ക്ഷു॒രേ॒വൈ॒താദി॑ർ-ദാ॒ധാ॒രേദ॒-മു॒ത്തരാ॑മ്
 സു॒വ॒രി॒ത്യു॒ത്ത॒രതഃ॑ ശ്രോ॒ത്രമേ॒വൈ॒താദി॑ർ ദാ॒ധാ॒രേയ-
 മു॒പ॒രി മ॒തി॒രി॒ത്യു॒പ॒രിഷ്ഠാ॑ദ്-വാ॒ചമേ॒വൈ॒താദി॑ർ-ദാ॒ധാ॒ര
 ദ॒ശദ॒ശോ॒പ ദ॒ധാ॒തി സ॒വീർ യ॒ത്പാ॒യാക്ഷ॑ണ്യേ- [ ] **57**

5.2.10.4 - Padam

ഭുവഃ | ഇതി | പുരസ്താത് | ഉപേതി | ദധാതി | പ്രാണമിതി
 പ്ര-അനം | ഏവ | ഏതാഭിഃ | ദാധാര | അയം | ദക്ഷിണാ |
 വിശ്വകർമ്മേതി വിശ്വ - കർമ്മാ | ഇതി | ദക്ഷിണതഃ | മനഃ |
 ഏവ | ഏതാഭിഃ | ദാധാര | അയം | പശ്ചാത് | വിശ്വവൃചാ
 ഇതി വിശ്വ - വൃചാഃ | ഇതി | പശ്ചാത് | ചക്ഷുഃ | ഏവ |
 ഏതാഭിഃ | ദാധാര | ഇദം | ഉത്തരാദിത്യുത് - തരാത് |
 സുവഃ | ഇതി | ഉത്തരത ഇത്യുത് - തരതഃ | ശ്രോത്രം |
 ഏവ | ഏതാഭിഃ | ദാധാര | ഇയം | ഉപരി | മതിഃ | ഇതി |
 ഉപരിഷ്ടാത് | വാചം | ഏവ | ഏതാഭിഃ | ദാധാര |
 ദശദശേതി ദശ - ദശ | ഉപേതി | ദധാതി |
 സവീര്യത്വായേതി സവീര്യ - ത്വായ |
 അക്ഷണ്യയാ | **57 (50)**

5.2.10.5

-പ ദധാതി തസ്മാദക്ഷണ്യയാ പശവോഽങ്ഗാനി പ്രഹരന്തി
 പ്രതിഷ്ഠിത്യ യാഃ പ്രാചീസ്താഭിർ വസിഷ്ഠ ആർധ്വോദ്യാ
 ദക്ഷിണാ താഭിർ ദരദാജോ യാഃ പ്രതീചീസ്താഭിർ
 വിശ്വാമിത്രോ യാ ഉദീചീസ്താഭിർ ജമദഗ്നിർയാ

ഊർധ്വാസ്താദീർ വിശ്വകർമ്മാ യ ഏവമേതാസാമൃദ്ധിം
 വേദർധ്വോത്യേവ യ ആസാമേവം ബന്ധുതാം വേദ
 ബന്ധുമാൻ ഭവതി യ ആസാമേവം കൃപ്തീം വേദ
 കല്പതേ- [ ] 58

5.2.10.5 - Padam

ഉപേതി । ദധാതി । തസ്മാത് । അക്ഷണയാ । പശവഃ ।
 അങ്ഗാനി । പ്രേതി । ഹരന്തി । പ്രതിഷ്ഠിത്യാ ഇതി പ്രതി -
 സ്ഥിത്യൈ । യാഃ । പ്രാചീഃ । താഭിഃ । വസിഷ്ഠഃ । ആർധ്വോത് ।
 യാഃ । ദക്ഷിണാ । താഭിഃ । ഭരദ്വാജഃ । യാഃ । പ്രതീചീഃ ।
 താഭിഃ । വിശ്വാമിത്ര ഇതി വിശ്വ - മിത്രഃ । യാഃ । ഉദീചീഃ ।
 താഭിഃ । ജമദഗ്നിഃ । യാഃ । ഊർധ്വാഃ । താഭിഃ । വിശ്വകർമ്മേതി
 വിശ്വ - കർമ്മാ । യഃ । ഏവം । ഏതാസാം । ജദ്ധീം । വേദ ।
 ജ്യോതി । ഏവ । യഃ । ആസാം । ഏവം । ബന്ധുതാം ।
 വേദ । ബന്ധുമാനീതി ബന്ധു - മാൻ । ഭവതി । യഃ ।
 ആസാം । ഏവം । കൃപ്തീം । വേദ । കല്പതേ । 58 (50)

5.2.10.6

സസ്യേ യ ആസാമേവമായതനം വേദാഃ യതനവാൻ
 ഭവതി യ ആസാമേവം പ്രതിഷ്ഠാം വേദ പ്രത്യേവ തിഷ്ഠതി

പ്രാണഭൃത ഉപധായ സംയത ഉപ ദധാതി പ്രാണാനേവാ
 ഹസ്മിൻ ധിത്വാ സംയദ്ഭിഃ സംയച്ഛതി തഥ് സംയതാച്ഛ
 സംയത്തമഥോ പ്രാണ ഏവാപാനം ദധാതി തസ്മാത്
 പ്രാണാപാനൗ സം ചരതോ വിഷ്ണുചീരുപ ദധാതി തസ്മാദ്
 -വിഷ്ണൗ പ്രാണാപാനൗ യദാ അഗ്നേരസം യത-[ ] 59

5.2.10.6 - Padam

അസ്മൈ | യഃ | ആസാം | ഏവം | ആയതനമിത്യാ -
 യതനം | വേദ | ആയതനവാനിത്യായതന-വാൻ | ഭവതി |
 യഃ | ആസാം | ഏവം | പ്രതിഷ്ഠാമിതി പ്രതി-സ്ഥാം | വേദ |
 പ്രതീതി | ഏവ | തിഷ്ഠതി | പ്രാണഭൃത ഇതി പ്രാണ-ഭൃതഃ |
 ഉപധായേത്യുപ - ധായ | സംയത ഇതി സം - യതഃ |
 ഉപേതി | ദധാതി | പ്രാണാനിതി പ്ര - അനാൻ |
 ഏവ | അസ്മിൻ | ധിത്വാ | സംയദ്ഭിരിതി സംയത് - ഭിഃ |
 സമിതി | യച്ഛതി | തത് | സംയതാമിതി സം - യതാം |
 സംയത്താമിതി സംയത് - താം | അഥോ ഇതി | പ്രാണ
 ഇതി പ്ര - അനേ | ഏവ | അപാനമിത്യുപ - അനം |
 ദധാതി | തസ്മാത് |

പ്രാണാപാനാവിതി പ്രാണ - അപാനൗ । സമിതി । ചരതഃ ।
വിഷ്ണുചീഃ । ഉപേതി । ദധാതി । തസ്മാത് । വിഷ്ണൗ ।

പ്രാണാപാനാവിതി പ്രാണ-അപാനൗ । യത് । വൈ ।

അഗ്നേഃ । അസംയതമിത്യസം - യതം । 59 (50)

5.2.10.7

-മസുവർഗ്യമസ്യ തഥ് സുവർഗ്ഗോഽഗ്നിർയഥ് സംയത് ഉപ
ദധാതി സമേവൈനം യച്ചതി സുവർഗ്യമേവാക-
സ്ര്യവിർവയഃ കൃതമയാനാമിത്യാഹ വയോഭിരേവായാനവ
രൂന്ധേ ധൈർവയാഽസി സർവതോ വായുമതീർഭവന്തി
തസ്മാദയഽ സർവതഃ പവതേ । 60

5.2.10.7 - Padam

അസുവർഗ്യമിത്യസുവഃ - ഗ്യം । അസ്യ । തത് । സുവർഗ്യ
ഇതി സുവഃ - ഗ്യഃ । അഗ്നിഃ । യത് । സംയത് ഇതി സം -
യതഃ । ഉപദധാതീത്യുപ-ദധാതി । സമിതി । ഏവ । ഏനം ।
യച്ചതി । സുവർഗ്യമിതി സുവഃ - ഗ്യം । ഏവ । അകഃ ।
ത്വവിരിതി ത്രി - അവിഃ । വയഃ । കൃതം । അയാനാം ।
ഇതി । ആഹ । വയോഭിരിതി വയഃ - ഭിഃ । ഏവ । അയാൻ ।
അവേതി । രൂന്ധേ । അധൈഃ । വയാഽസി । സർവതഃ ।

വായു॑മതീ॑രിതി॑ വായു॑-മതീഃ॑ । ഭവ॑ന്തി । തസ്മാ॑ത് । അ॒യം ।
 സർവ॑തഃ । പ॒വതേ॑ । 60 (35) (പശ്വാ॑ - ദേ॒താഃ - പു॒രോ -
 sക്ഷ॑ണ॒യാ-കല്പ॑തേ - sസം॑യ॒തം - പഞ്ച॑ത്രി॒ശ്ശ) (A10)

5.2.11.1

ഗായ॑ത്രി॒ ത്രി॒ഷ്ടുപ് ജഗ॑ത്യനു॒ഷ്ടുപ് പ॒ക്ത്യാ॑ സ॒ഹ ।
 ബൃ॒ഹത്യു॑ഷ്ണി॒ഹാ ക॒കും സൂ॒ചീഭിഃ॑ ശി॒മ്യന്തു॑ ത്വാ ।
 ദി॒പദാ॑ യാ ചതു॑ഷ്ഠദാ॒ ത്രി॒പദാ॑ യാച ഷട്॑പദാ ।
 സ॒ഹസ്രാ॑ യാ ച വി॒ച്ഛന്ദാഃ॑ സൂ॒ചീഭിഃ॑ ശി॒മ്യന്തു॑ ത്വാ ।
 മ॒ഹാനാ॑മ്നീ॒ രേവ॑തയോ॒ വിശ്വാ॑ ആശാഃ॒ പ്രസൂ॑വ॒രീഃ ।
 മേ॒ഘ്യാ വി॒ദ്യുതോ॑ വാ॒ചഃ സൂ॒ചീഭിഃ॑ ശി॒മ്യന്തു॑ ത്വാ ।
 ര॒ജതാ॑ ഹ॒രിണീഃ॑ സീ॒സാ യു॒ജോ യു॒ജ്യന്തേ॑ കർമ്മ॑ഭിഃ ।
 അ॒ശ്വസ്യ॑ വാ॒ജിന॑സ്ത്വചി॒ സൂ॒ചീഭിഃ॑ ശി॒മ്യന്തു॑ ത്വാ ।
 നാ॒രീ- [ ] 61

5.2.11.1 - Padam

ഗായ॑ത്രി । ത്രി॒ഷ്ടുപ് । ജഗ॑തീ । അ॒നുഷ്ടു॑ഗിത്യനു - സ്തൂക് ।
 പ॒ക്ത്യാ॑ । സ॒ഹ । ബൃ॒ഹതീ॑ । ഉ॒ഷ്ണി॒ഹാ । ക॒കുത് । സൂ॒ചീഭിഃ॑ ।
 ശി॒മ്യന്തു॑ । ത്വാ । ദി॒പദേ॑തി ദി - പദാ॑ । യാ । ചതു॑ഷ്ഠദേ॒തി
 ചതുഃ॑ - പദാ॑ । ത്രി॒പദേ॑തി ത്രി - പദാ॑ । യാ । ച ।

ഷട്പദേതി ഷട് - പദാ । സചന്ദാ ഇതി സ - ചന്ദാഃ । യാ ।
 ച । വിച്ഛന്ദാ ഇതി വി - ചന്ദാഃ । സൂചീഭിഃ । ശിമ്യന്തു । ത്വാ ।
 മഹാനാമീരിതി മഹാ-നാമീഃ । രേവതയഃ । വിശ്വാഃ । ആശ്വാഃ ।
 പ്രസൂവരീരിതി പ്ര - സൂവരീഃ । മേഘ്യാഃ । വിദ്യുത ഇതി
 വി - ദ്യുതഃ । വാചഃ । സൂചീഭിഃ । ശിമ്യന്തു । ത്വാ ।
 രജതാഃ । ഹരിണീഃ । സീസാഃ । യുജഃ । യുജ്യന്തേ ।
 കർമ്മഭിരിതി കർമ്മ - ഭിഃ । അശ്വാസ്യ । വാജിനഃ । ത്വചി ।
 സൂചീഭിഃ । ശിമ്യന്തു । ത്വാ । നാരീഃ । 61 (50)

5.2.11.2

-സ്തേ പത്നയോ ലോമ വിചിന്വന്തു മനീഷയാ । ദേവാനാം
 പത്നീർദിശഃ സൂചീഭിഃ ശിമ്യന്തു ത്വാ । കുവിദങ്ഗ
 യവമന്തോ യവം ചിദ്യമാ ദാന്ത്യനുപൂർവം ഹിവിയുത ।
 ഇഹേഹൈഷാം കൃണുത ഭോജനാനി യേ ബർഹിഷോ
 നമോവൃക്തിം നജശ്മുഃ । 62

5.2.11.2 - Padam

തേ । പത്നയഃ । ലോമ । വീതി । ചിന്വന്തു । മനീഷയാ ।
 ദോവാനാം । പത്നീഃ । ദിശഃ । സൂചീഭിഃ । ശിമ്യന്തു । ത്വാ ।
 കുവിത് । അങ്ഗ । യവമന്ത ഇതി യവ - മന്തഃ । യവം ।

ചിത് യഥാ ദാന്തി അനുപൂർവമിത്യനു - പൂർവം ।
 വിധൂയേതി വി - യൂയ ഇഹേഹേതീഹ - ഇഹ ഏഷാം ।
 കൃണുത ഭോജനാനി യേ ബർഹിഷഃ ।
 നമോവൃക്തിമിതി നമഃ - വൃക്തിം । ന ജഗ്മുഃ 62 (30)

(നാരീ - സ്ത്രീശ്ശ) (A11)

5.2.12.1

കസ്താ ച്യുതി കസ്താ വി ശാസ്തി കസ്തേ ഗാത്രാണി
 ശിമ്യതി । ക ഉ തേ ശമിതാ കവിഃ । ഋതവസ്ത ഋതൃധാ പരുഃ
 ശമിതാരോ വിശാസതു । സംവത്സരസ്യ ധായസാ
 ശിമീഭിഃ ശിമ്യന്തു ത്വാ । ദൈവ്യാ അധാര്യവസ്താ ച്യുന്തു
 വി ച ശാസതു । ഗാത്രാണി പർവശസ്തേ ശിമാഃ കൃണന്തു
 ശിമ്യന്തഃ । അർധമാസാഃ പരൂഷി തേ മാസാഃ ച്യുന്തു
 ശിമ്യന്തഃ । അഹോരാത്രാണി മരുതോ വിലിഷ്ട്വ - [ ] 63

5.2.12.1 - Padam

കഃ । ത്വാ । ച്യുതി । കഃ । ത്വാ । വീതി । ശാസ്തി । കഃ । തേ ।
 ഗാത്രാണി । ശിമ്യതി । കഃ । ഉ । തേ । ശമിതാ । കവിഃ ।
 ഋതവഃ । തേ । ഋതൃധേത്യുതൃ - ധാ । പരുഃ । ശമിതാരഃ ।
 വീതി । ശാസതു । സംവത്സരസ്യേതി സം-വത്സരസ്യ ।

ധായസാ | ശിമീഭിഃ | ശിമ്യന്തു | ത്വാ | ദൈവ്യാഃ |
അധാര്യവഃ | ത്വാ | ഛ്യന്തു | വീതി | ച | ശാസതു |
ഗാത്രാണി | പർവശ ഇതി പർവ - ശഃ | തേ | ശിമാഃ |
കൃണ്വന്തു | ശിമ്യന്തഃ | അർധമാസാ ഇത്യർധ - മാസാഃ |
പര്യുഷി | തേ | മാസാഃ | ഛ്യന്തു | ശിമ്യന്തഃ |
അഹോരാത്രാണീത്യഹഃ - രാത്രാണി | മരുതഃ |
വിലിഷ്ടമിതി വി - ലിഷ്ടം | **63 (50)**

5.2.12.2

സുദയന്തു തേ | പൃഥിവീ തേ അന്തരീക്ഷേണ വായുശ്ശിദ്രം
ഭിഷജ്യതു | ദ്യൗസേ നക്ഷത്രൈഃ സഹ രൂപം കൃണോതു
സാധുയാ | ശം തേ പരേഭ്യോ ഗാത്രേഭ്യഃ ശമസ്ത്വവരേഭ്യഃ |
ശമസ്ഥഭ്യോ മജ്ജഭ്യഃ ശമു തേ തനുവേ ഭുവത് | **64**

5.2.12.2 - Padam

സുദയന്തു | തേ | പൃഥിവീ | തേ | അന്തരീക്ഷേണ | വായുഃ |
ഛിദ്രം | ഭിഷജ്യതു | ദ്യൗഃ | തേ | നക്ഷത്രൈഃ | സഹ |
രൂപം | കൃണോതു | സാധുയാ | ശം | തേ | പരേഭ്യഃ |
ഗാത്രേഭ്യഃ | ശം | അസ്തൂ | അവരേഭ്യഃ | ശം |
അസ്ഥഭ്യ ഇത്യസ്ഥ - ഭ്യഃ | മജ്ജഭ്യ ഇതി മജ്ജ - ഭ്യഃ | ശം |

പദ പാഠേ (വാക്യ സംഹിത) - പഞ്ചമകാണ്ഡേ - ദ്വിതീയഃ പ്രശ്നഃ

ഉ | തേ | തനുവേ | ഭുവത് | 64 (30)

(വില്പിഷം - ത്രിശ്ശച്ച) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(വിഷ്ണുമുഖാ - അന്നപതേ - യാവതീ - വി വൈ -
പുരുഷമാത്രേണാ - ഹേ തവ ശ്രവോ വയോ -
ബ്രഹ്മ ജജ്ഞാനഃ - സ്വയമാത്യുണ്ണാ - മേഷാം വൈ -
പശുർ - ഗായത്രി - കസ്ത്യാ - ദാദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(വിഷ്ണുമുഖാ - അപചിതിമാൻ - വി വാ ഏതാ - വഹേ
തവ - സ്വയമാത്യുണ്ണാം - വിഷ്ണുചീനാനി - ഗായത്രി -
ചതുഷ്ഷഷ്ടിഃ)

First and Last Padam of Second Prasnam of 5th Kandam

(വിഷ്ണുമുഖാ - സുതനുവേ ഭുവത്)

॥ ഹരിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതായാം

പദ പാഠേ പഞ്ചമകാണ്ഡേ ദ്വിതീയഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 5 – Prasanam 2 – TS 5.2

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	7	342
Anuvakam 2	6	292
Anuvakam 3	7	347
Anuvakam 4	4	198
Anuvakam 5	6	325
Anuvakam 6	5	270
Anuvakam 7	5	255
Anuvakam 8	7	377
Anuvakam 9	6	294
Anuvakam 10	7	335
Anuvakam 11	2	80
Anuvakam 12	2	80
Total →	64	3195

Notes:

1. Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in